

Đa-ni-ên

Daniel

Mục-dịch: Để kể lại những chi tiết lịch sử về những người Giu-đa trung-tín đã sống lưu-đày và để bày tỏ Đức Chúa TRỜI đang chỉ-đạo trời đất, hướng-dẫn các lực-lượng thiên-nhiên, kiểm soát vận-mệnh các quốc-gia, và chăm-sóc dân của Ngài như thế nào. Sách Đa-ni-ên cũng bày tỏ những lời tiên tri từ Đức Chúa Trời về sự giáng sinh và sự chết của Đấng Mê-xi-á và những biến cố trong thời sau rốt.

Người viết: Đa-ni-ên

Viết cho: Những người bị lưu-đày tại Ba-by-lôn và dân của Đức Chúa TRỜI ở khắp nơi

Ngày viết: Khoảng 535 TC (Trước Christ giáng-sinh) để ghi lại các biến-cố xảy ra từ 605-535 TC.

Bối-cảnh: Đa-ni-ên đã bị Nê-bu-cát-nét-sa bắt đi lưu-đày tại Ba-by-lôn năm 605 TC. Ở đó người phục-vụ chính-phủ tại Ba-by-lôn trong khoảng 60 năm dưới các triều-đại của Nê-bu-cát-nét-sa, Bê-n-xát-sa, Đa-ri-út, và Si-ru.

Câu gốc: "Chính Ngài tiết-lộ các việc sâu-sắc và giấu kín; Ngài biết điều ở trong tối-tâm, và sự sáng ở với Ngài." (2.22)

Nhân-vật chính: Đa-ni-ên, Nê-bu-cát-nét-sa, Sa-đơ-rác, Mê-sác, A-bết-Nê-gô, Bê-n-xát-sa, Đa-ri-út

Chỗ chính: Dinh của Nê-bu-cát-nét-sa, lò lửa nóng bức, dạ-yến của Bê-n-xát-sa, hầm sư-tử

Đặc-tính: Các sự hiện-thấy tiên-tri các biến cố lớn và bi-thảm như sách Khải-huyền (chương 8-12) cho chúng ta cái nhìn thoáng qua chương-trình của Đức Chúa TRỜI dành cho các thế-hệ, gồm cả sự tiên-tri trực-tiếp về Đấng Chịu-xức-dầu.

Ý chính: Thảm-họa luôn xảy ra cho cá-nhân, cho quốc-gia và gia-đình khiến nhiều người hỏi: "Ông Trời ở đâu?" khi con người bị vấy bọc bởi sự khổ-đau và thất-vọng.

Hai-mươi tám thế-kỳ trước đây, Đa-ni-ên cũng đã thất-vọng. Người và hàng ngàn đồng-hương của người đã bị trục-xuất đến xứ lạ sau khi Giu-đa bị xâm-chiếm. Đa-ni-ên đã phải đương đầu với nhà chuyên-chế tự tôn tự đại và bị bao quanh bởi những kẻ thờ hình-tượng. Thay vì hòa theo hay đầu-hàng, người trai trẻ tuổi này đã giữ vững đức-tin của người nơi Đức Chúa TRỜI. Đa-ni-ên đã biết rằng dẫu trong bất cứ hoàn-cảnh nào, Đức Chúa TRỜI vẫn có toàn-quyền và đang thực-hiện chương-trình của Ngài cho các quốc-gia và các cá-nhân. Sách Đa-ni-ên tập-trung xung-quanh lẽ-thật ấy: Sự tể-trị của Đức Chúa TRỜI.

Sau đoạn ngắn diễn-tả về việc Nê-bu-cát-nét-sa bao vây và đánh bại Giê-ru-sa-lem, sách nhanh chóng chuyển qua Đa-ni-ên và ba bạn của người, Ha-na-nia, Mi-sa-ên, và A-xa-ria (Sạt-tơ-rất-khơ, Mê-sật-khơ, và A-bết-Nê-gô). Những người này giữ các địa-vị quan-trọng trong chính-phủ Ba-by-lôn. Đa-ni-ên đã giữ một địa-vị quan-trọng như thế vì người có khả-năng giải-thích các giấc chiêm-bao của nhà vua, nói về chương-trình sắp làm của Đức Chúa TRỜI (chương 2 và 4). Xen vào giữa các giấc chiêm-bao đó là câu chuyện hấp-dẫn của ba người bạn của Đa-ni-ên

và lò lửa (chương 3). Vì họ đã không chịu lay một cái tượng bằng vàng, họ bị án chết trong lửa. Nhưng Đức Chúa TRỜI đã can-thiệp và cứu mạng họ.

Chương 5 nói về việc Bê-n-xát-sa, là người cai-trị Ba-by-lôn sau Nê-bu-cát-nét-sa, đối diện với một thông-điệp của Đức Chúa TRỜI được viết trên tường. Đa-ni-ên, được mời đến để giải-thích thông-điệp đó, đã tiên-đoán sự sụp-đổ của Ba-by-lôn vào tay các dân Mê-đi và Phe-ơ-sơ. Lời tiên-đoán này thành sự thật ngay vào đêm ấy, và Đa-ri-út người Mê-đi chiếm vương-quốc Ba-by-lôn.

Đa-ni-ên trở thành một cố-vấn được tin-cậy nhất của Đa-ri-út. Địa-vị đầy đặc-quyền của ông bị các nhà hành-chánh khác ghen-tỵ; họ âm-mưu giết ông bằng cách thuyết-phục nhà vua ra luật cấm cầu-nguyện. Mặc dầu có luật đó, Đa-ni-ên vẫn tiếp-tục cầu-nguyện cùng Chúa toàn-quyền của mình. Hậu-quả là ông bị kết-án chết trong hầm sư-tử đang đói. Một lần nữa, Đức Chúa TRỜI can-thiệp và cứu ông bằng cách khoá mồm những con sư-tử (chương 6).

Sách kết-luận bằng một loạt những sự hiện-thấy trong triều-đại của Bê-n-xát-sa (chương 7, 8), Đa-ri-út (chương 9), và Si-ru (chương 10-12). Trong chương 9, Đa-ni-ên tiên tri sự giáng sinh và sự chết của Đấng Mê-xi-á. Trong chương 12, người tiên tri những biến cố của thời sau rốt, và sự phục sinh của các thánh đồ Cựu Ước và sự đoán phạt đời đời của những kẻ chẳng tin. Những sự hiện-thấy này phát lên một cách xúc-động và gây ấn-tượng các chương-trình tương-lai của Đức Chúa TRỜI, bắt đầu với Ba-by-lôn rồi tiếp-tục cho đến sự cuối-cùng của thế-hệ này. Chúng cho thấy trước sự cứu-chuộc của Đức Chúa TRỜI và được gọi là chìa khóa cho mọi tiên-tri trong Thánh Kinh.

Đức Chúa TRỜI có toàn-quyền. Ngài đã nắm quyền tại Ba-by-lôn; Ngài đã di-động trong lịch-sử, kiểm-soát sinh-mạng của mọi người. Ngày nay Ngài vẫn hằng ngự-trị! Dẫu những biến cố trên thế giới có vẻ như ngẫu nhiên, chúng ta vẫn tin chắc rằng Đức Chúa TRỜI đang kiểm-soát mọi thứ.

Trong khi đọc sách Đa-ni-ên, xin quý vị tin Đức Chúa TRỜI hành-động và xin quý vị tìm an-ninh trong sự tể-trị của Ngài.

A. CUỘC ĐỜI CỦA ĐA-NI-ÊN (1.1-6.28)

Việc lựa-chọn những người trai trẻ (1.1-1.7)

1 ¹Trong năm thứ ba của triều-đại Giê-hô-gia-kim vua Giu-đa, Nê-bu-cát-nét-sa vua Ba-by-lôn đến Giê-ru-sa-lem và bao-vây nó. ²Và Chúa phó Giê-hô-gia-kim vua Giu-đa vào trong tay hắn, cùng với một số binh chậu trong đền của Đức Chúa TRỜI; và hắn đem chúng đến xứ Si-nê-a, đến đền của thần hắn, và hắn đem các binh chậu ấy vào trong kho bạc của thần hắn. ³Đoạn nhà vua ra lệnh cho Át-bê-na, là hoạn-quan trưởng của hắn đem một số con trai Y-so-ra-ên vào, gồm một số người trong hoàng-gia và một số người thuộc tầng lớp quý-tộc, ⁴các thanh-niên không có tỳ vết nào cả, mặt-mày xinh-xắn, tỏ vẻ thông-minh trong mọi khía cạnh khôn-ngoa, được phú cho sự hiểu-biết, có kiến-thức sáng-suốt, và là những kẻ có khả-năng đứng hầu trong cung vua; và vua ra lệnh cho hắn dạy họ văn-chương và ngôn-ngữ của dân Canh-đê. ⁵Và nhà vua chỉ-định cho họ phần ăn mỗi ngày từ thức-ăn chọn-lọc của vua và từ rượu mà vua uống, và cũng chỉ-định họ phải được giáo-dục trong 3 năm, vào cuối 3 năm ấy họ phải đứng hầu nhà vua. ⁶Bấy giờ ở giữa vòng những con trai Giu-đa có Ha-na-nia, Mi-sa-ên, và A-xa-ria. ⁷Rồi hoạn-quan trưởng đặt tên mới cho họ; cho Đa-ni-ên hắn gọi là Bê-nê-tô-xát-sa, cho Ha-na-nia là Sa-đơ-rắc, cho Mi-sa-ên là Mê-sác, cho A-xa-ria là A-bết-Nê-gô.

Quyết-tâm của Đa-ni-ên (1.8-1.21)

8 Nhưng Đa-ni-ên đã quyết trong lòng của mình rằng mình sẽ không tự làm ô-uế với thức-ăn chọn-lọc của nhà vua hay với rượu nho mà nhà vua uống; vì vậy người xin hoạn-quan trưởng cho mình được không làm mình ô-uế. ⁹Bấy giờ Đức Chúa TRỜI ban cho Đa-ni-ên ân-huệ và thương-xót trong cái nhìn của hoạn-quan trưởng, ¹⁰và hoạn-quan trưởng nói với Đa-ni-ên: "Ta sợ chúa ta nhà vua, đã chỉ-định đồ ăn cho các người và đồ uống cho các người; vì tại sao ngài sẽ phải nhìn mặt các người hốc-hác hơn các thanh-niên cùng tuổi với các người? Rồi các người sẽ làm cho cái đầu ta có lỗi với nhà vua." ¹¹Nhưng Đa-ni-ên nói với ông giám-thị mà hoạn-quan trưởng đã chỉ-định trên Đa-ni-ên, Ha-na-nia, Mi-sa-ên, và A-xa-ria: ¹²"Xin vui lòng thử các tôi-tớ của ông trong 10 ngày, và xin cho chúng tôi một ít rau-cải để ăn và nước để uống. ¹³Đoạn xin xem xét diện-mạo của chúng tôi trong sự hiện-diện của ông, và diện-mạo của những thanh-niên ăn thức-ăn chọn-lọc của nhà vua; rồi xin xử lý các tôi-tớ này của ông theo điều ông thấy."

¹⁴Thế là hắn nghe theo họ về vấn-đề này và thử họ trong 10 ngày. ¹⁵Và vào cuối 10 ngày, diện-mạo họ dường như tốt hơn và họ mập mạp hơn tất cả các thanh-niên đã ăn thức-ăn chọn-lọc của nhà vua. ¹⁶Vì vậy giám-thị ấy tiếp-tục lấy đi thức-ăn chọn-lọc của họ và rượu nho họ phải uống, và cứ cho họ rau-cải.

¹⁷Về phần 4 thanh-nam này, Đức Chúa TRỜI ban cho họ kiến-thức và thông-minh trong mọi lãnh vực văn-chương và sự khôn-ngoa; thậm-chí Đa-ni-ên hiểu-biết tất cả những sự hiện-thấy và chiêm-bao.

A. DANIELS LIFE (1.1-6.28)

The choice of young men (1.1-1.7)

1 ¹In the third year of the reign of Jehoiakim king of Judah, Nebuchadnezzar king of Babylon came to Jerusalem and besieged it. ²And the Lord gave Jehoiakim king of Judah into his hand, along with some of the vessels of the house of God; and he brought them to the land of Shinar, to the house of his god, and he brought the vessels into the treasury of his god. ³Then the king ordered Ashpenaz, the chief of his eunuchs, to bring in some of the sons of Israel, including some of the royal family and of the nobles, ⁴youths in whom was no defect, who were good-looking, showing intelligence in every branch of wisdom, endowed with understanding, and discerning knowledge, and who had ability for standing in the king's palace; and he ordered him to teach them the literature and language of the Chaldeans. ⁵And the king appointed for them a daily ration from the king's choice food and from the wine which he drank, and appointed that they should be educated three years, at the end of which they were to stand before the king. ⁶Now among them from the sons of Judah were Daniel, Hananiah, Mishael and Azariah. ⁷Then the commander of the eunuchs assigned new names to them; and to Daniel he assigned the name Belteshazzar, to Hananiah Shadrach, to Mishael Meshach, and to Azariah Abed-nego.

Daniel's resolve (1.8-1.21)

8 But Daniel set upon his heart that he would not defile himself with the king's choice food or with the wine which he drank; so he sought permission from the commander of the eunuchs that he might not defile himself. ⁹Now God granted Daniel favor and compassion in the sight of the commander of the eunuchs, ¹⁰and the commander of the eunuchs said to Daniel, "I am afraid of my lord the king, who has appointed your food and your drink; for why should he see your faces looking more haggard than the youths who are your own age? Then you would make my head guilty to the king." ¹¹But Daniel said to the overseer whom the commander of the eunuchs had appointed over Daniel, Hananiah, Mishael and Azariah, ¹²"Please test your servants for ten days, and let us be given some vegetables to eat and water to drink. ¹³Then let our appearance be seen in your presence, and the appearance of the youths who are eating the king's choice food; and deal with your servants according to what you see."

¹⁴So he listened to them in this matter and tested them for ten days. ¹⁵And at the end of ten days their appearance seemed better and they were fatter than all the youths who had been eating the king's choice food. ¹⁶So the overseer continued to take away choice food and the wine they were to drink, and kept giving them vegetables.

¹⁷And as for these four youths, God gave them knowledge and intelligence in every branch of literature and wisdom; Daniel even understood all kinds of visions and dreams.

Daniel 1.18-2.13

¹⁸Then at the end of the days which the king had said to bring them in, the commander of the eunuchs brought them before Nebuchadnezzar. ¹⁹And the king talked with them, and out of them all not one was found like Daniel, Hananiah, Mishael and Azariah; so they stood before the king. ²⁰And as for every matter of wisdom and understanding about which the king consulted them, he found them ten times better than all the magicians and astrologers who were in all his realm. ²¹And Daniel continued until the first year of Cyrus the king.

The king's forgotten dream (2.1-2.18)

2 ¹Now in the second year of the reign of Nebuchadnezzar, Nebuchadnezzar dreamed dreams; and his spirit was troubled and his sleep left him. ²Then the king said to call in the magicians, the astrologers, the sorcerers, and the Chaldeans, to tell the king his dreams. So they came in and stood before the king. ³And the king said to them, "I dreamed a dream, and my spirit was troubled to know the dream."

⁴Then the Chaldeans spoke to the king in Aramaic: "O king, live forever! Tell the dream to your servants, and we will declare the interpretation." ⁵The king answered and said to the Chaldeans, "The word has gone from me is firm: if you do not make known to me the dream and its interpretation, you will be torn limb from limb, and your houses will be made a rubbish heap. ⁶But if you declare the dream and its interpretation, you will receive from me gifts and a reward and great honor; therefore declare to me the dream and its interpretation." ⁷They answered a second time and said, "Let the king tell the dream to his servants, and we will declare the interpretation." ⁸The king answered and said, "I know for certain that you are buying time, inasmuch as you have seen that the word has gone from me is firm, ⁹that if you do not make the dream known to me, there is only one decree for you. For you have agreed together to speak lying and corrupt words before me until the situation is changed; therefore tell me the dream, that I may know that you can declare to me its interpretation." ¹⁰The Chaldeans answered the king and said, "There is not a man on earth who could declare the matter for the king, inasmuch as no great king or ruler has ever asked anything like this of any magician, astrologer, or master astrologer. ¹¹Moreover, the thing which the king demands is difficult, and there is no one else who could declare it to the king except gods, whose dwelling place is not with mortal flesh." ¹²Because of this the king became indignant and very furious, and gave orders to destroy all the wise men of Babylon. ¹³So the decree went forth that the wise men should be slain; and they looked for Daniel and his friends to kill them.

Đa-ni-ên 1.18-2.13

¹⁸Đoạn khi những ngày mà nhà vua đã truyền đem họ vào đã hết, hoạn-quan trưởng đem họ đến trước mặt Nê-bu-cát-nết-sa. ¹⁹Và nhà vua nói chuyện với họ, và người ta thấy mọi người không có ai giống như Đa-ni-ên, Ha-nania, Mi-sa-ên, và A-xa-ria; vì vậy họ đứng trước mặt nhà vua. ²⁰Và về mọi vấn-đề liên quan đến khôn-ngoan và hiểu-biết mà nhà vua hỏi ý-kiến họ, nhà vua thấy họ giỏi hơn 10 lần tất cả các ảo-thuật-gia và các chiêm-tinh-gia ở khắp vương-quốc của mình. ²¹Và Đa-ni-ên đã tiếp-tục cho đến năm thứ nhất của vua Si-ru.

Chiêm-bao bị quên của nhà vua (2.1-2.18)

2 ¹Bấy giờ vào trong năm thứ hai của triều-đại Nê-bu-cát-nết-sa, Nê-bu-cát-nết-sa nằm thây các giấc chiêm-bao; linh của vua lo-âu và giấc ngủ của vua rời khỏi vua. ²Lúc ấy nhà vua cho gọi các ảo-thuật-gia, những chiêm-tinh-gia, các thầy phù-thủy, và các người Canh-đê, để nói cho vua biết những giấc chiêm-bao của vua. Vì vậy họ vào trong và đứng hầu trước mặt vua. ³Và nhà vua bèn nói với họ: "Ta đã nằm thấy một giấc chiêm-bao, và linh ta lo-âu muốn biết giấc chiêm-bao đó."

⁴Đoạn các người Canh-đê nói với nhà vua bằng tiếng A-ram⁽¹⁾: "Hoàng thượng vạn tuế! Xin kể giấc chiêm-bao đó cho những tôi-tớ này của bệ hạ biết, rồi chúng tôi sẽ tuyên-bố lời giải." ⁵Vua trả lời và nói với các người Canh-đê ấy: "Lời đã ra từ ta là kiên quyết: nếu các người không cho ta biết giấc chiêm-bao ấy và lời giải cho nó, thì chân, tay các người sẽ bị bứt khỏi chân, tay, và nhà-cửa các người sẽ là một đồng rác-rưởi. ⁶Nhưng nếu các người tuyên-bố giấc chiêm-bao ấy và lời giải cho nó, thì các người sẽ nhận được từ ta quà và phần-thưởng và danh-dự lớn; cho nên hãy tuyên-bố cho ta chiêm-bao ấy và lời giải cho nó." ⁷Chúng trả lời lần thứ hai và tâu: "Xin bệ hạ kể giấc chiêm-bao đó cho những tôi-tớ này của bệ hạ biết, rồi chúng tôi sẽ tuyên-bố lời giải." ⁸Nhà vua trả lời và phán: "Ta biết chắc các người đang mua thì-giờ vì các người đã thấy rằng lời đã ra từ ta là kiên quyết, ⁹rằng, nếu các người không cho ta biết giấc chiêm-bao ấy, thì chỉ có một sắc-lệnh cho các người. Vì các người đã đồng ý với nhau để nói dối và nói các lời hù-bại trước mặt ta cho đến khi tình huống thay-đổi; cho nên, nói ta biết chiêm-bao ấy, để ta được biết rằng các người có thể tuyên-bố cho ta biết lời giải cho nó." ¹⁰Các người Canh-đê ấy trả lời vua và tâu: "Không có ai trên đất lại có thể tuyên-bố vấn-đề này cho bệ hạ biết, vì không có một đại đế nào hay một nhà cai-trị nào đã từng yêu cầu một điều gì giống như điều này từ bất cứ một ảo-thuật-gia, một chiêm-tinh-gia, hoặc một người Canh-đê nào như vậy cả. ¹¹Hơn nữa, điều mà bệ hạ đòi-hỏi là khó, và chẳng có một ai khác có thể tuyên-bố nó cho bệ hạ biết ngoại-trừ các vị thần, là đáng không ở cùng với loài xác-thịt." ¹²Bởi vì điều này, vua trở nên phẫn-nộ và rất giận-dữ, và ban lệnh để diệt tất cả những người khôn-ngoan ở Ba-by-lôn. ¹³Thế là sắc-lệnh ấy truyền ra để những người khôn-ngoan phải bị giết; và chúng tìm Đa-ni-ên và các bạn của người để giết.

¹từ chỗ này 2.4 đến hết 7.28 được viết bằng tiếng A-ram trong nguyên bản

Đa-ni-ên 2.14-2.29

14Lúc ấy Đa-ni-ên thận trọng và sáng-suốt đáp lời cùng A-ri-ốc, là đại-đội-trưởng vệ-binh của nhà vua, là kẻ đã đi ra để giết các kẻ khôn-ngoan ở Ba-by-lôn; **15**người trả lời và nói với A-ri-ốc, chỉ-huy-trưởng của nhà vua: "Vì lý do gì mà sắc-lệnh này từ nhà vua quá cấp-tốc vậy? Rồi A-ri-ốc cho Đa-ni-ên biết về vấn-đề ấy. **16**Thế là Đa-ni-ên đi vào trong và thỉnh-cầu nhà vua cho mình thì-giờ để mình có thể tuyên-bố lời giải cho nhà vua.

17Đoạn Đa-ni-ên đi đến nhà của mình, cho các bạn mình là Ha-na-nia, Mi-sa-ên, và A-xa-ria biết về vấn-đề đó, **18**cốt để họ có thể thỉnh-cầu lòng thương-xót từ ĐỨC CHÚA TRỜI của trời về bí-ẩn này, ngõ hầu Đa-ni-ên và các bạn người có thể không bị diệt cùng với những người khôn-ngoan khác ở Ba-by-lôn.

Điều bí-mật được tiết-lộ cho Đa-ni-ên (2.19-2.30)

19Thế thì điều bí-ẩn ấy được tiết-lộ cho Đa-ni-ên trong một sự hiện-thấy ban đêm. Lúc đó Đa-ni-ên chúc-tụng ĐỨC CHÚA TRỜI của trời; **20**Đa-ni-ên đáp lời và thưa:

"Xin danh của ĐỨC CHÚA TRỜI được chúc-tụng đời đời vô-cùng,

Vì khôn-ngoan và quyền-năng đều thuộc về Ngài.

21"Và chính Ngài thay-đổi thời-đại và kỷ-nguyên;

Ngài loại bỏ các vua và lập các vua;

Ngài ban sự khôn-ngoan cho những kẻ khôn-ngoan,

Và kiến-thức cho những người có sự hiểu-biết.

22"Chính Ngài tiết-lộ các việc sâu-sắc và giấu kín;

Ngài biết điều ở trong tối-tăm,

Và sự sáng ở với Ngài."

23"Cho CHÚA, ôi ĐỨC CHÚA TRỜI của tổ-phụ con, con xin dâng lời cảm-tạ và ca-tụng,

Vì CHÚA đã ban cho con sự khôn-ngoan và quyền-năng;

Thậm-chí bây giờ CHÚA đã cho con biết được điều mà

chúng con đã thỉnh-cầu CHÚA,

Vì CHÚA đã cho chúng con biết vấn-đề của nhà vua."

24Bởi vậy, Đa-ni-ên đi vào đến cùng A-ri-ốc, kẻ mà vua đã bổ-nhiệm để diệt các kẻ khôn-ngoan ở Ba-by-lôn; người đi nói với người ấy như sau: "Xin đừng diệt các người khôn-ngoan ở Ba-by-lôn! Đem tôi vào trong trước mặt nhà vua, rồi tôi sẽ tuyên-bố lời giải cho nhà vua."

25Thế thì A-ri-ốc vội-vàng đưa Đa-ni-ên vào trong trước mặt nhà vua và tâu lên vua như sau: "Tôi đã tìm được một người ở giữa vòng những kẻ đi đày từ Giu-đa, là kẻ có thể cho bệ hạ biết lời giải mộng!" **26**Nhà vua trả lời và nói với Đa-ni-ên, có tên là Bê-nê-tơ-xát-sa: "Có phải người có khả-năng cho ta biết điềm chiêm-bao mà ta đã thấy và lời giải chẳng?" **27**Đa-ni-ên trả lời trước mặt vua và tâu: "Về điều bí-ẩn mà bệ hạ đã tra hỏi, thì các ông khôn-ngoan, những ông chiêm-tinh, các ông ảo-thuật, hay các ông bói-toán đều không có khả-năng để tuyên-bố cho bệ hạ. **28**Tuy nhiên, có một Thần trong trời tiết-lộ các điều bí-ẩn, và Ngài đã cho Vua Nê-bu-cát-nét-sa biết điều sẽ xảy đến vào lúc cuối của những ngày. Đây là chiêm-bao của bệ hạ và các sự hiện-thấy trong đầu của bệ hạ *trong khi* bệ hạ *nằm* trên giường. **29**Về phần bệ hạ, tâu bệ hạ, *trong khi* *nằm* trên giường mình, tư-tưởng của bệ hạ đã quay về điều sẽ xảy ra trong tương-lai; và chính Ngài, là Đấng tiết-lộ các điều bí-ẩn đã cho bệ hạ biết điều sẽ xảy ra.

Daniel 2.14-2.29

14Then Daniel replied with discretion and discernment to Arioch, the captain of the king's bodyguard, who had gone forth to slay the wise men of Babylon; **15**he answered and said to Arioch, the king's commander, "For what reason is the decree from the king *so* urgent?" Then Arioch informed Daniel about the matter. **16**So Daniel went in and requested of the king that he would give him time, in order that he might declare the interpretation to the king.

17Then Daniel went to his house and informed his friends, Hananiah, Mishael, and Azariah, about the matter, **18**in order that they might request compassion from the God of heaven concerning this mystery, so that Daniel and his friends might not be destroyed with the rest of the wise men of Babylon.

The secret is revealed to Daniel (2.19-2.30)

19Then the mystery was revealed to Daniel in a night vision. Then Daniel blessed the God of heaven; **20**Daniel answered and said,

"Let the name of God be blessed forever and ever,
For wisdom and power belong to Him.

21"And it is He who changes the times and the epochs;

He removes kings and establishes kings;

He gives wisdom to wise men,

And knowledge to men of understanding.

22"It is He who reveals the profound and hidden things;

He knows what is in the darkness,

And the light dwells with Him."

23"To Thee, O God of my fathers, I give thanks and praise,

For Thou hast given me wisdom and power;

Even now Thou hast made known to me what we

requested of Thee,

For Thou hast made known to us the king's matter."

24Therefore, Daniel went in to Arioch whom the king had appointed to destroy the wise men of Babylon; he went and spoke to him as follows: "Do not destroy the wise men of Babylon! Take me in before the king, and I will declare the interpretation to the king."

25Then Arioch hurriedly brought Daniel in before the king and spoke to him as follows: "I have found a man among the exiles from Judah who can make the interpretation known to the king!" **26**The king answered and said to Daniel, whose name was Belteshazzar, "Are you able to make known to me the dream which I have seen and its interpretation?" **27**Daniel answered before the king and said, "As for the mystery about which the king has inquired, neither wise men, astrologers, magicians, *nor* diviners are able to declare it to the king. **28**However, there is a God in heaven who reveals mysteries, and He has made known to King Nebuchadnezzar what will take place in the end of the days. This was your dream and the visions of your head *while* on your bed. **29**As for you, O king, *while* on your bed your thoughts turned to what would take place in the future; and He who reveals mysteries has made known to you what will take place.

Daniel 2.30-2.43

³⁰But as for me, this mystery has not been revealed to me for any wisdom which is in me more than *in any other* living man, but for the purpose of making the interpretation known to the king, and that you may know the thoughts of your heart.

The king's dream (2.31-2.35)

³¹"You, O king, were looking and behold, there was a single great statue; that statue, which was large and of extraordinary splendor, was standing in front of you, and its appearance was awesome. ³²The head of that statue *was made of fine gold*, its breast and its arms of silver, its belly and its thighs of bronze, ³³its legs of iron, its feet partly of iron and partly of clay. ³⁴You were looking until a stone was cut out without hands, and it struck the statue on its feet of iron and clay, and crushed them. ³⁵Then the iron, the clay, the bronze, the silver and the gold were crushed like one, and became like chaff from the summer threshing floors; and the wind carried them away so that not a trace of them was found. But the stone that struck the statue became a great mountain and filled the whole earth.

The interpretation—Babylon the first kingdom (2.36-2.38)

³⁶"This *was* the dream; now we shall tell its interpretation before the king. ³⁷You, O king, are the king of kings, to whom the God of heaven has given the kingdom, the power, the strength, and the glory; ³⁸and wherever the sons of men dwell, *or* the beasts of the field, or the birds of the sky, He has given *them* into your hand and has caused you to rule over them all. You are the head of gold.

Medo-Persia and Greece (2.39)

³⁹"And after you there will arise another kingdom inferior to you, then another third kingdom of bronze, which will rule over all the earth.

Rome (2.40-43)

⁴⁰"Then there will be a fourth kingdom as strong as iron; inasmuch as iron crushes and shatters all things, so, like iron that breaks in pieces, it will crush and break all these in pieces. ⁴¹And in that you saw the feet and toes, partly of potter's clay and partly of iron, it will be a divided kingdom; but it will have in it the toughness of iron, inasmuch as you saw the iron mixed with common clay. ⁴²And *as* the toes of the feet *were* partly of iron and partly of pottery, *so* some of the kingdom will be strong and part of it will be brittle. ⁴³And in that you saw the iron mixed with common clay, they will combine with one another in the seed of men; but they will not adhere to one another, even as iron does not combine with pottery.

Đa-ni-ên 2.30-2.43

³⁰Còn tôi, điều bí-ẩn này đã được tiết-lộ cho tôi chẳng phải vì tôi khôn-ngoa hơn bất cứ một người đang sống nào, nhưng để cho bệ hạ biết sự giải-thích đó, và để bệ hạ được biết các tư-tưởng của tâm bệ hạ.

Giấc chiêm-bao của vua (2.31-2.35)

³¹"Tàu hoàng thượng, bệ hạ đã đang nhìn, và kia, có một pho tượng lớn độc-nhất; pho tượng đó, lớn và huy-hoàng phi-thường, đang đứng ở trước mặt bệ hạ, và hình-dáng của nó thật kinh-sợ. ³²Cái đầu của pho tượng đó bằng vàng ròng, ngực của nó và các cánh tay của nó bằng bạc, bụng của nó và bắp vế của nó bằng đồng thiếc, ³³các ống chân của nó bằng sắt, các bàn chân của nó một phần bằng sắt và một phần bằng đất sét. ³⁴Bệ hạ đang mãi nhìn cho đến khi có một hòn đá được cắt ra không bởi các bàn tay, và nó đánh vào pho tượng nơi hai bàn chân bằng sắt và đất sét, và nghiền-nát chúng. ³⁵Lúc đó phần sắt, đất sét, đồng, bạc, và vàng đều bị nghiền-nát như một, và đã trở thành như trấu từ các sân đập lúa mùa hạ; và gió đã thổi chúng đi xa ngõ hầu không có một dấu vết nào của chúng được tìm thấy. Nhưng cái hòn đá đã đánh pho tượng đã trở thành một hòn núi to lớn và chiếm toàn trái đất.

Lời giải—Ba-by-lôn, vương-quốc thứ nhất (2.36-2.38)

³⁶"Đây là giấc chiêm-bao; bây giờ chúng tôi sẽ nói lời giải cho nó trước mặt bệ hạ. ³⁷Tàu bệ hạ, bệ hạ là vua các vua, là đáng mà Đức Chúa TRỜI trong trời đã ban vương-quốc, quyền-năng, sức mạnh, và vinh-quang; ³⁸và bất cứ nơi nào các con trai loài người ở, *hay* các thú đồng, hay những chim trời, thì Ngài đã trao *chúng* trong tay bệ hạ và đã khiến bệ hạ cai-trị tất cả chúng. Bệ hạ là cái đầu bằng vàng.

Mơ-đô—Phe-ro-sơ và Hy Lạp (2.39)

³⁹"Và sau bệ hạ, sẽ dấy lên một vương-quốc khác ở bực dưới đối với bệ hạ, đoạn một vương-quốc khác thứ ba bằng đồng, sẽ cai-trị tất cả trái đất.

Rô-ma (2.40-2.43)

⁴⁰"Rồi sẽ có một vương-quốc thứ tư mạnh như sắt; vì sắt nghiền-nát và đập tan mọi vật, cũng như sắt là vật đập bẻ *vật khác* thành từng mảnh, nó sẽ nghiền-nát và đập bẻ tất cả các *vương-quốc* này thành từng mảnh. ⁴¹Và vì bệ hạ đã thấy hai bàn chân và các ngón chân, một phần bằng đất sét thợ gốm và một phần bằng sắt, nó sẽ là một vương-quốc bị phân chia; nhưng nó sẽ có trong nó sự cứng-cỏi của sắt, vì bệ hạ đã thấy sắt ấy trộn với đất sét thường. ⁴²Và vì ngón chân một phần bằng sắt và một phần bằng đất sét, *cũng thế* một phần của vương-quốc ấy sẽ mạnh và phần kia sẽ giòn. ⁴³Và về việc bệ hạ đã thấy sắt trộn với đất sét thường, chúng sẽ kết-hợp với nhau trong hạt giống của loài người; nhưng chúng sẽ không dính với nhau, y như sắt không kết-hợp với đồ gốm.

Vương-quốc thiênng liêng (2.44-2.45)

44Và trong các ngày của những vua đó, Đức Chúa TRỜI trong trời sẽ dựng nên một vương-quốc sẽ chẳng bao giờ bị hủy-diệt, và vương-quốc đó sẽ chẳng dành cho một dân-tộc nào khác; nó sẽ nghiền-nát và kết-liễu tất cả các vương-quốc này, nhưng chính nó sẽ tồn-tại mãi mãi. ⁴⁵Vì bệ hạ đã thấy một hòn đá đã được đẽo ra từ núi không bởi tay và nó đã nghiền-nát sắt, đồng, đất sét, bạc, và vàng, Đức Chúa TRỜI vĩ-dại ấy đã cho bệ hạ biết điều sẽ xảy ra trong tương-lai; vì vậy giấc chiêm-bao là thật, và lời giải cho nó đáng tin-cậy."

Đa-ni-ên được thăng chức (2.46-2.49)

46Rồi vua Nê-bu-cát-nét-sa sấp mặt mình xuống và lạy Đa-ni-ên, rồi ra lệnh dâng cho người một cửa-lễ và các loại hương thơm. ⁴⁷Vua đáp lời Đa-ni-ên và nói: "Chắc-chắn Đức Chúa TRỜI của các người là một Thần của các thần và là một vị Chúa của các vua và là một đấng tiết-lộ các điều bí-ẩn, vì các người đã có khả-năng tiết-lộ điều bí-ẩn này." ⁴⁸Đoạn nhà vua thăng-chức Đa-ni-ên, ban cho người nhiều quà lớn, và vua lập người làm kẻ cai-trị toàn-thể tỉnh Ba-by-lôn và làm đầu các tỉnh-trưởng coi tất cả các kẻ khôn-ngoa ở Ba-by-lôn. ⁴⁹Và Đa-ni-ên thỉnh-cầu cùng nhà vua, và vua bổ-nhiệm Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô coi việc hành-chánh của tỉnh Ba-by-lôn, trong khi Đa-ni-ên ở tại cung vua.

Tượng bằng vàng của nhà vua (3.1-3.7)

3 ¹Vua Nê-bu-cát-nét-sa làm một tượng bằng vàng, chiều cao của nó là 60 cu-bít và bề rộng sáu cu-bít; nhà vua dựng nó lên trong đồng-bằng Đu-ra trong tỉnh Ba-by-lôn. ²Đoạn vua Nê-bu-cát-nét-sa triệu các quận-trưởng, các tỉnh-trưởng và các thống-đốc, các cố-vấn, các thủ-kho, các quan-tòa, các thẩm-phán, và tất cả các người cai-trị trong các tỉnh, đến dự lễ hiến-dâng cái tượng mà vua Nê-bu-cát-nét-sa đã dựng lên. ³Thế thì các quận-trưởng, các tỉnh-trưởng và các thống-đốc, các cố-vấn, các thủ-kho, các quan-tòa, các thẩm-phán, và tất cả các người cai-trị thuộc các tỉnh đều được tập-hợp cho lễ hiến-dâng cái tượng mà vua Nê-bu-cát-nét-sa đã dựng lên; và họ đứng trước cái tượng mà vua Nê-bu-cát-nét-sa đã dựng lên. ⁴Đoạn sứ-giã lớn tiếng công-bố: "Mệnh-lệnh này được ban ra cho các người, hỡi các dân, các quốc-gia và những người thuộc mọi ngôn-ngữ, ⁵rằng vào lúc các người nghe tiếng còi, sáo, thất-huyền-cầm, đàn tam-giác, đàn quyển, kèn tui, và tất cả các thứ nhạc, thì các người phải sấp mình xuống và thờ-lạy cái tượng mà nhà vua Nê-bu-cát-nét-sa đã dựng lên. ⁶Nhưng hễ ai không sấp mình xuống và thờ-lạy ngay, thì sẽ bị quăng vào chính giữa lò đang cháy rực." ⁷Cho nên, vào lúc đó, khi tất cả các dân nghe tiếng còi, kèn, thất-huyền-cầm, đàn tam-giác, sáo, kèn tui, và tất cả các thứ nhạc, thì tất cả các dân, các quốc-gia và những người thuộc mọi ngôn-ngữ đều sấp mình xuống và thờ-lạy cái tượng mà vua Nê-bu-cát-nét-sa đã dựng lên.

Không chịu thờ-lạy cái tượng (3.8-3.18)

8Vì lý-do này, vào lúc đó, có mấy người Canh-đê bước tới và đưa các chứng-cớ chống dân Giu-đa. ⁹Họ đáp ứng và tâu lên vua Nê-bu-cát-nét-sa: "Hoàng thượng vạn tuế!

The divine kingdom (2.44-2.45)

44And in the days of those kings the God of heaven will set up a kingdom which will never be destroyed, and that kingdom will not be left for another people; it will crush and put an end to all these kingdoms, but it will itself endure forever. ⁴⁵In as much as you saw that a stone was cut out of the mountain without hands and that it crushed the iron, the bronze, the clay, the silver, and the gold, the great God has made known to the king what will take place in the future; so the dream is true, and its interpretation is trustworthy."

Daniel promoted (2.46-2.49)

46Then King Nebuchadnezzar fell on his face and did homage to Daniel, and gave orders to present to him an offering and sweet odors. ⁴⁷The king answered Daniel and said, "Surely your God is a God of gods and a Lord of kings and a revealer of mysteries, since you have been able to reveal this mystery." ⁴⁸Then the king promoted Daniel and gave him many great gifts, and he made him ruler over the whole province of Babylon and chief of the prefects over all the wise men of Babylon. ⁴⁹And Daniel made request of the king, and he appointed Shadrach, Meshach and Abed-nego over the administration of the province of Babylon, while Daniel was at the king's gate.

The king's golden image (3.1-3.7)

3 ¹Nebuchadnezzar the king made an image of gold, the height of which was sixty cubits and its width six cubits; he set it up on the plain of Dura in the province of Babylon. ²Then Nebuchadnezzar the king sent word to assemble the satraps, the prefects and the governors, the counselors, the treasurers, the judges, the magistrates and all the rulers of the provinces to come to the dedication of the image that Nebuchadnezzar the king had set up. ³Then the satraps, the prefects and the governors, the counselors, the treasurers, the judges, the magistrates and all the rulers of the provinces were assembled for the dedication of the image that Nebuchadnezzar the king had set up; and they stood before the image that Nebuchadnezzar had set up. ⁴Then the herald loudly proclaimed: "To you the command is given, O peoples, nations and men of every tongue, ⁵that at the moment you hear the sound of the horn, flute, lyre, trigon, psaltery, bagpipe, and all kinds of music, you are to fall down and worship the golden image that Nebuchadnezzar the king has set up. ⁶But whoever does not fall down and worship shall immediately be cast into the midst of a furnace of blazing fire." ⁷Therefore at that time, when all the peoples heard the sound of the horn, flute, lyre, trigon, psaltery, bagpipe, and all kinds of music, all the peoples, nations and men of every tongue fell down and worshiped the golden image that Nebuchadnezzar the king had set up.

Worship of the image refused (3.8-3.18)

8For this reason at that time certain Chaldeans came forward and brought charges against the Jews. ⁹They responded and said to Nebuchadnezzar the king: "O king, live forever!

Daniel 3.10-3.25

¹⁰You yourself, O king, have made a decree that every man who hears the sound of the horn, flute, lyre, trigon, psaltery, and bagpipe, and all kinds of music, is to fall down and worship the golden image. ¹¹But whoever does not fall down and worship shall be cast into the midst of a furnace of blazing fire. ¹²There are certain Jews whom you have appointed over the administration of the province of Babylon, *namely* Shadrach, Meshach and Abed-nego. These men, O king, have disregarded you; they do not serve your gods or worship the golden image which you have set up."

¹³Then Nebuchadnezzar in rage and anger gave orders to bring Shadrach, Meshach and Abed-nego; then these men were brought before the king. ¹⁴Nebuchadnezzar responded and said to them, "Is it true, Shadrach, Meshach and Abed-nego, that you do not serve my gods or worship the golden image that I have set up? ¹⁵Now if you are ready, at the moment you hear the sound of the horn, flute, lyre, trigon, psaltery, and bagpipe, and all kinds of music, to fall down and worship the image that I have made, *very well*. But if you will not worship, you will immediately be cast into the midst of a furnace of blazing fire; and what god is there who can deliver you out of my hands?" ¹⁶Shadrach, Meshach and Abed-nego answered and said to the king, "O Nebuchadnezzar, we do not need to give you an answer concerning this. ¹⁷If it be *so*, our God whom we serve is able to deliver us from the furnace of blazing fire; and He will deliver us out of your hand, O king. ¹⁸But *even if He does not*, let it be known to you, O king, that we are not going to serve your gods or worship the golden image that you have set up."

Daniel's friends protected (3.19-3.30)

¹⁹Then Nebuchadnezzar was filled with wrath, and his facial expression was altered toward Shadrach, Meshach and Abed-nego. He answered and ordered to heat the furnace seven times more than it was usually heated. ²⁰And he commanded certain valiant warriors who *were* in his army to tie up Shadrach, Meshach and Abed-nego, in order to cast *them* into the furnace of blazing fire. ²¹Then these men were tied up in their trousers, their coats, their caps and their *other* clothes, and were cast into the midst of the furnace of blazing fire. ²²For this reason, because the king's word was urgent and the furnace had been made extremely hot, the flame of the fire slew those men who carried up Shadrach, Meshach and Abed-nego. ²³But these three men, Shadrach, Meshach and Abed-nego, fell into the midst of the furnace of blazing fire still tied up.

²⁴Then Nebuchadnezzar the king was astounded and stood up in haste; he responded and said to his high officials, "Was it not three men we cast bound into the midst of the fire?" They answered and said to the king, "Certainly, O king." ²⁵He answered and said, "Look! I see four men loosed *and walking about* in the midst of the fire there is no injury in them, and the appearance of the fourth is like a son of the gods!"

Đa-ni-ên 3.10-3.25

¹⁰Bầm bệ hạ, chính bệ hạ đã lập một sắc-lệnh rằng mọi người nghe tiếng còi, sáo, thất-huyền-cầm, đàn tam-giác, đàn quyên, kèn túi, và tất cả các thứ nhạc, thì phải sấp mình xuống và thờ-lạy cái tượng bằng vàng ấy. ¹¹Nhưng hễ ai không sấp mình xuống và thờ-lạy thì tức khắc sẽ bị quăng vào chính giữa lò đang cháy rực. ¹²Có mấy người Giu-đa mà bệ hạ đã bổ-nhiệm coi việc hành-chánh của tỉnh Ba-by-lôn, là Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô. Bầm bệ hạ, các người này đã khinh-thường bệ hạ; họ chẳng phục-vụ các thần của bệ hạ hay thờ-lạy tượng bằng vàng mà bệ hạ đã dựng lên."

¹³Lúc đó Nê-bu-cát-nết-sa trong cơn thịnh-nộ và giận-dữ ra lệnh điệu Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô đến; thế thì những người này bị điệu đến trước mặt nhà vua. ¹⁴Nê-bu-cát-nết-sa đáp ứng và nói với họ: "Hỡi Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô, có thật các ngươi không phục-vụ các thần của ta hay thờ-lạy cái tượng bằng vàng mà ta đã dựng lên chẳng? ¹⁵Bây giờ nếu các ngươi sẵn-sàng, vào lúc các ngươi nghe tiếng còi, sáo, thất-huyền-cầm, đàn tam-giác, đàn quyên, kèn túi, và tất cả các thứ nhạc, để sấp mình xuống và thờ-lạy cái tượng mà ta đã làm ra. Nhưng nếu các ngươi không thờ-lạy, thì tức khắc các ngươi sẽ bị quăng vào chính giữa lò đang cháy rực; và thần gì ở đó mà có thể giải-thoát các ngươi khỏi tay ta?" ¹⁶Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô đáp lời và tâu lên nhà vua: "Nê-bu-cát-nết-sa ôi, chúng tôi không cần dâng cho bệ hạ một câu trả lời nào về việc này. ¹⁷Nếu nó là *thế*, Đức Chúa TRỜI của chúng tôi mà chúng tôi phụng-sự có khả-năng giải-thoát chúng tôi khỏi lò đang cháy rực; và Ngài sẽ giải-thoát chúng tôi khỏi tay bệ hạ, bầm bệ hạ. ¹⁸Nhưng, nếu Ngài không cứu, xin bệ hạ biết rằng, bệ hạ ôi, chúng tôi sẽ không phục-vụ các thần của bệ hạ hay thờ-lạy tượng bằng vàng mà bệ hạ đã dựng lên."

Các bạn của Đa-ni-ên được che chở (3.19-3.30)

¹⁹Khi đó Nê-bu-cát-nết-sa giận điên lên, và sắc mặt của hắn biến-đổi vì Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô. Hắn đáp lời và truyền cho đốt lò nóng hơn 7 lần thường. ²⁰Và hắn sai vài dũng sĩ trong quân-đội của hắn trói chặt Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô, cốt để quăng họ vào trong lò đang cháy rực. ²¹Rồi các người này bị trói chặt trong quần dài của họ, áo choàng của họ, mũ của họ và quần-áo khác của họ, và bị quăng vào chính giữa cái lò đang cháy rực. ²²Vì lý-do này, vì lời của vua cấp-tốc và cái lò đã được đốt nóng vô-cùng, ngọn lửa giết các người đã khiêng Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô. ²³Nhưng ba người này, Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô, rơi vào chính giữa lò đang cháy rực *vẫn còn đang* bị trói.

²⁴Lúc đó vua Nê-bu-cát-nết-sa sững-sốt và vội-vàng đứng dậy; vua đáp-ứng và nói với các quan chức cao cấp của hắn: "Chẳng phải đó là 3 người chúng ta đã quăng vào chính giữa ngọn lửa mà còn bị trói hay sao?" Họ trả lời và tâu lên vua: "Hắn vậy, tâu bệ hạ." ²⁵Nhà vua trả lời và nói: "Kìa! Ta thấy 4 người không bị trói và bước đi chính giữa ngọn lửa, mà không bị thương tích gì, và hình-dáng của người thứ tư giống như một người con trai của các thần!"

26Đoạn Nê-bu-cát-nét-sa đến gần cửa lò đang cháy rực; hắn đáp-ứng và nói: "Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô, hãy đi ra, các người những tôi-tớ của Đức Chúa TRỜI Chí Cao, và đến đây!" Thế thì, Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô ra từ chính giữa ngọn lửa. 27Và các quận-trưởng, các tỉnh-trưởng, các thống-đốc và các quan chức cao cấp của nhà vua nhóm lại chung-quanh và thấy đối với các người này rằng ngọn lửa đã chẳng có quyền-năng trên thân-thể của họ, tóc trên đầu họ cũng chẳng bị cháy sém, quần-dài của họ cũng đã chẳng bị hư-hại, thậm-chí họ cũng đã chẳng hôi mùi lửa.

28Nê-bu-cát-nét-sa đáp lại và nói: "Đáng chúc-tụng thay Đức Chúa TRỜI của Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô, Ngài đã sai thiên-sứ của Ngài đến và đã giải-phóng các tôi-tớ của Ngài là những kẻ đã đặt sự trông-cậy của họ nơi Ngài, và đã thay đổi lời của nhà vua, và đã dâng thân-thể của họ để không phục-vụ hay thờ-lạy bất cứ một thần nào ngoại-trừ chính Đức Chúa TRỜI của họ. 29Vì lý-do đó, ta ra một sắc-lệnh rằng: Bất cứ dân nào, quốc-gia nào hay ngôn-ngữ nào nói bất cứ một điều gì xúc-phạm chống Đức Chúa TRỜI của Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô thì sẽ bị xé thân từng chi-thể và nhà-cửa của chúng sẽ bị làm thành một đồng rác-rưởi, vì không có một thần nào khác lại có khả-năng giải-cứ được theo cách này." 30Đoạn nhà vua khiến cho Sa-đơ-rắc, Mê-sác, và A-bết-Nê-gô thịnh-vượng trong tỉnh Ba-by-lôn.

Nhà vua công-nhận Đức Chúa TRỜI (3.31-3.33)

¹31"Vua Nê-bu-cát-nét-sa gửi đến tất cả các dân, các quốc-gia, và những người thuộc mọi ngôn-ngữ sống khắp trái đất: "Chúc các người được nhiều bình-an! 32Đường như tốt cho ta để tuyên-bố các dấu-hiệu và các điều kỳ-diệu mà Đức Chúa TRỜI Chí Cao đã làm cho Ta.

33"Vĩ đại thay các dấu-hiệu của Ngài!
Và phi-thường thay các điều kỳ-diệu của Ngài!
Vương-quốc của Ngài là một vương-quốc đời đời,
Và quyền bính của Ngài từ thế-hệ này sang thế-hệ nọ.

Sự hiện-thấy về một cây to lớn (4.1-4.15)

4 ¹"Ta, Nê-bu-cát-nét-sa, đã ở thoải-mái trong cung ta và hưng-thịnh trong điện ta. 2Ta đã thấy một giấc chiêm-bao và nó đã làm cho ta sợ-hãi; các ý tưởng huyền hoặc khi ta nằm trên giường và các sự hiện thấy trong đầu ta đã cứ làm cho ta hoảng-hốt. 3Vì vậy ta đã ra lệnh để đưa vào trước mặt ta tất cả những kẻ khôn-gioan của Ba-by-lôn, để họ có thể cho ta biết lời giải về giấc chiêm-bao ấy. 4Rồi các ảo-thuật-gia, các chiêm-tinh-gia, các người Canh-đê, và các nhà bói-toán vào trong, và ta đã thuật lại chiêm-bao cho họ biết; nhưng họ đã chẳng có thể cho ta biết lời giải cho nó. 5Nhưng cuối cùng, Đa-ni-ên, có tên là Bê-nê-tô-xát-sa theo tên của thần của ta, vào trong trước mặt ta và trong người có một linh của các thần thánh³; và ta đã thuật lại chiêm-bao cho nó biết, rằng:

¹Các bản Thánh Kinh khác: Đoạn 4 câu 1

²Các bản Thánh Kinh khác: Đoạn 4 câu 4

³hoặc có lẽ là: Linh của Đức Chúa TRỜI thánh (the Spirit of the holy God), và cứ như thế suốt đoạn này

26Then Nebuchadnezzar came near to the door of the furnace of blazing fire; he responded and said, "Shadrach, Meshach, and Abed-nego, come out, you servants of the Most High God, and come here!" Then Shadrach, Meshach and Abed-nego came out of the midst of the fire. 27And the satraps, the prefects, the governors and the king's high officials gathered around and saw in regard to these men that the fire had no power over their bodies nor was the hair of their head singed, nor were their trousers damaged, nor had the smell of fire even come upon them.

28Nebuchadnezzar responded and said, "Blessed be the God of Shadrach, Meshach and Abed-nego, who has sent His angel and delivered His servants who put their trust in Him, and changed the king's word, and yielded up their bodies so as not to serve or worship any god except their own God. 29Therefore, I make a decree that any people, nation or tongue that speaks anything offensive against the God of Shadrach, Meshach and Abed-nego shall be torn limb from limb and their houses reduced to a rubbish heap inasmuch as there is no other god who is able to deliver in this way." 30Then the king caused Shadrach, Meshach and Abed-nego to prosper in the province of Babylon.

The king acknowledges God (3.31-3.33)

31Nebuchadnezzar the king to all the peoples, nations, and men of every tongue that live in all the earth: "May your peace abound! 32It has seemed good to me to declare the signs and wonders which the Most High God has done for me.

33"How great are His signs,
And how mighty are His wonders!
His kingdom is an everlasting kingdom,
And His dominion is from generation to generation.

The vision of a great tree (4.1-4.15)

4 ¹"I, Nebuchadnezzar, was at ease in my house and flourishing in my palace. 2I saw a dream and it made me fearful; and these fantasies as I lay on my bed and the visions of my head kept alarming me. 3So I gave orders to bring into my presence all the wise men of Babylon, that they might make known to me the interpretation of the dream. 4Then the magicians, the astrologers, the Chaldeans, and the diviners came in, and I related the dream to them; but they could not make its interpretation known to me. 5But finally Daniel came in before me, whose name is Belteshazzar according to the name of my god, and in whom is a spirit of the holy gods; and I related the dream to him, saying,

Daniel 4.6-4.17

⁶O Belteshazzar, chief of the magicians, since I know that a spirit of the holy gods is in you and no mystery baffles you, tell me the visions of my dream which I have seen, along with its interpretation. ⁷Now *these were* the visions of my head *as I lay* on my bed: I was looking, and behold, *there was* a tree in the midst of the earth, and its height was great,

⁸The tree grew large and became strong,
And its height reached to the sky,
And it *was* visible to the end of the whole earth.
⁹Its foliage *was* beautiful and its fruit abundant,
And in it *was* food for all.
The beasts of the field found shade under it,
And the birds of the sky dwelt in its branches,
And all living creatures fed themselves from it.

¹⁰I was looking in the visions of my head *as I lay* on my bed, and behold, an *angelic* watcher, a holy one, descended from heaven. ¹¹He shouted out and spoke as follows:

"Chop down the tree and cut off its branches,
Strip off its foliage and scatter its fruit;
Let the beasts flee from under it,
And the birds from its branches.
¹²Yet leave the stump with its roots in the ground,
But with a band of iron and bronze *around it*
In the new grass of the field;
And let him be drenched with the dew of heaven,
And let him share with the beasts in the grass of the earth.
¹³Let his heart be changed from *that of* a man,
And let a beast's heart be given to him,
And let seven periods of time pass over him.
¹⁴This sentence is by the decree of the *angelic*
watchers,
And the decision is a command of the holy ones,
In order that the living may know
That the Most High is ruler over the realm of mankind,
And bestows it on whom He wishes,
And sets over it the lowliest of men."

¹⁵This is the dream *which* I, King Nebuchadnezzar, have seen. Now you, Belteshazzar, tell *me* its interpretation, inasmuch as none of the wise men of my kingdom is able to make known to me the interpretation; but you are able, for a spirit of the holy gods is in you.'

Daniel interprets the vision (4.16-4.24)

¹⁶"Then Daniel, whose name is Belteshazzar, was appalled for a while as his thoughts alarmed him. The king responded and said, 'Belteshazzar, do not let the dream or its interpretation alarm you.' Belteshazzar answered and said, 'My lord, *if only* the dream applied to those who hate you, and its interpretation to your adversaries!' ¹⁷The tree that you saw, which became large and grew strong, whose height reached to the sky and was visible to all the earth,

Đa-ni-ên 4.6-4.17

⁶Hỡi Bê-nơ-xát-sa, ảo-thuật-gia trưởng, vì ta biết rằng linh của các thần thánh ở trong ngươi và không có một điều bí-ẩn nào làm ngươi lúng-túng, hãy nói cho ta biết các sự hiện-thấy của giấc chiêm-bao ta mà ta đã thấy, cùng với lời giải cho nó. ⁷Và *đây là* các sự hiện-thấy trong đầu ta *khi nằm* trên giường; Ta đang nhìn-xem, và kìa, có một cây ở chính giữa trái đất, và nó thật cao,

⁸Cây đó lớn lên và trở nên mạnh,
Và nó cao tới bầu trời,
Và nơi tận-cùng của toàn-thể trái đất *cũng* thấy nó.
⁹Tán lá của nó đẹp-đẽ và trái của nó sum suê,
Và nó có thức-ăn cho tất cả.
Các thú đồng tìm được bóng mát dưới nó,
Và những chim trời ngụ trong các nhánh của nó,
Và tất cả sinh-vật ăn uống từ nó.

¹⁰Ta đang nhìn-xem trong các sự hiện-thấy trong đầu ta *trong khi nằm* trên giường, và kìa, một đấng canh-giữ, một đấng thánh, xuống từ trời. ¹¹Ngài hét to và nói như sau:

"Hãy đốn cây đó xuống và hãy chặt các nhánh của nó,
Hãy tróc hết tán lá của nó và vung vãi trái của nó đi;
Hãy để thú-vật chạy trốn khỏi dưới nó,
Và chim chóc khỏi các nhánh của nó.
¹²Nhưng, hãy chừa lại gốc với rễ của nó trong đất,
Nhưng với một nẹp bằng sắt và đồng *xung-quanh nó*
Trong cỏ mới của cánh đồng;
Và hãy để nó ướt đầm bởi sương trời,
Và để nó cùng sống với thú-vật trong cỏ của trái đất.
¹³Hãy để tâm của nó bị đổi từ *tâm của* một con người,
Và ban cho nó tâm của một con thú,
Hãy để 7 thời-đoạn vượt qua nó.
¹⁴Ấn này là bởi sắc-lệnh của các đấng canh-giữ,
Và quyết-định ấy là lệnh của các đấng thánh,
Cốt để kẻ sống được biết
Rằng Đấng Chí Cao cai-trị trên địa bàn của loài người,
Và ban nó cho kẻ mà Ngài muốn,
Và lập kẻ hèn-hạ nhất trong loài người trên nó."

¹⁵'Đấy là giấc chiêm-bao mà ta, Vua Nê-bu-cát-nết-sa, đã thấy. Bây giờ, ngươi, hỡi Bê-nơ-xát-sa, hãy nói cho ta biết lời giải cho nó, vì không có ai trong các người khôn-giỏi của vương-quốc ta có khả-năng cho ta biết lời giải; nhưng ngươi có khả-năng, vì một linh của các thần thánh ở trong ngươi.'

Đa-ni-ên giải-thích sự hiện-thấy ấy (4.16-4.24)

¹⁶"Lúc đó Đa-ni-ên, có tên là Bê-nơ-xát-sa, bị hoảng-hốt trong một chốc vì các ý-tưởng của người báo động người. Nhà vua đáp lời và nói: 'Bê-nơ-xát-sa, đừng để giấc chiêm-bao ấy hay lời giải cho nó làm cho ngươi hoảng-hốt.' Bê-nơ-xát-sa đáp lời rằng: 'Thưa chúa tôi, *giá mà* giấc chiêm-bao ấy áp-dụng cho các người ghét bệ hạ, và lời giải cho nó là cho những kẻ thù-nghịch ngài!' ¹⁷Cây nhà vua đã thấy, đã trở nên lớn và mạnh, cao tới bầu trời, và được tất cả trái đất nhìn thấy,

¹⁸và có tán lá đẹp-đẽ, có trái sum suê, và trong nó là thức ăn cho tất cả, dưới nó các thú đồng ở và trong các nhánh của nó các chim trời làm tổ ở—¹⁹đó là bệ hạ, tâu bệ hạ; vì bệ hạ đã trở nên lớn và mạnh, và sự oai-vệ của bệ hạ đã trở nên lớn và với tới bầu trời và quyền thông-trị của bệ hạ đã đến tận đầu-cùng của trái đất. ²⁰Và trong đó bệ hạ đã thấy một đấng canh-giữ, một đấng thánh, xuống từ trời và nói: "Hãy đốn cây đó xuống và hãy hủy-diệt nó; tuy nhiên, hãy để lại gốc cùng rễ nó trong đất, nhưng với một nẹp bằng sắt và đồng *xung-quanh nó* trong cỏ mới của cánh đồng, và hãy để nó bị ướt đẫm bởi sương trời, và hãy để nó cùng sống với các thú đồng cho đến khi 7 thời-đoạn vượt qua nó"; ²¹đây là lời giải, tâu bệ hạ, và đây là sắc-lệnh của Đấng Chí Cao, đã đến trên chúa tôi bệ hạ: ²²rằng bệ hạ phải bị đuổi đi khỏi loài người và bệ hạ phải ở với các thú đồng, và bệ hạ phải bị ăn cỏ như bò và bị ướt đẫm bởi sương trời; rồi 7 thời-đoạn sẽ vượt qua bệ hạ, cho đến khi bệ hạ thừa-nhận rằng Đấng Chí Cao là Đấng cai-trị địa bàn của loài người, và ban nó cho bất cứ ai mà Ngài muốn. ²³Và về lệnh truyền chừa lại gốc với rễ nó, vương-quốc của bệ hạ sẽ tồn-tại lâu sau bệ hạ, sau khi bệ hạ thừa-nhận rằng Đức Chúa TRỜI cai-trị. ²⁴Cho nên, tâu bệ hạ, nguyên xin lời cố-vấn của tôi làm bệ hạ vui-lòng: bây giờ hãy vứt bỏ tội-lỗi của bệ hạ bằng *việc thực-hành* công-chính, và bỏ các điều độc-ác của bệ hạ bằng việc tỏ ra khoan-dung với kẻ nghèo, nếu vậy sự thịnh-vượng của bệ hạ được kéo dài.'

Sự hiện-thấy được ứng-nghiem (4.25-4.34)

²⁵"Tất cả *điều này* đã xảy ra cho vua Nê-bu-cát-nét-sa. ²⁶Mười-hai tháng sau đó, vua bước đi trên *sân thượng* của hoàng-cung ở Ba-by-lôn. ²⁷Nhà vua trả lời và nói: 'Đây không phải là Ba-by-lôn vĩ-đại, mà chính ta đã xây lên làm một hoàng-cung bởi sức mạnh của quyền-năng ta và vì vinh-quang của sự oai-nghi của ta hay sao?' ²⁸Trong khi lời ấy ở trong miệng nhà vua, thì có tiếng sa xuống từ trời, phán: 'Hỡi vua Nê-bu-cát-nét-sa, được tuyên-bổ cho người: quyền tối-thượng đã bị cất đi khỏi người, ²⁹người sẽ bị đuổi đi khỏi loài người, và người sẽ ở với các thú đồng. Người sẽ bị cho ăn cỏ như bò, và 7 thời-đoạn sẽ vượt qua trên người, cho đến khi người nhận biết rằng Đấng Chí Cao là Đấng cai-trị địa bàn của loài người và ban nó cho bất cứ ai Ngài muốn.' ³⁰Tức khắc lời về Nê-bu-cát-nét-sa được ứng-nghiem; và hắn bị đuổi đi khỏi loài người và bắt đầu ăn cỏ như bò, thân-thể hắn ướt đẫm sương trời, cho đến khi tóc hắn đã mọc ra như *lông* của con đại-bàng và móng tay móng chân hắn như *móng* chim.

³¹"Nhưng vào cuối thời-đoạn đó, ta, Nê-bu-cát-nét-sa, ngược đôi mắt của ta lên trời, kiến-thức của ta đã trở lại cùng ta, ta bèn chúc-tụng Đấng Chí Cao, ca-tụng và tôn-vinh Ngài là Đấng sống đời đời;

Vì quyền bính của Ngài là quyền bính đời đời,
Và vương-quốc của Ngài từ thế-hệ này qua thế-hệ nọ.

¹⁸and whose foliage *was* beautiful and its fruit abundant, and in which *was* food for all, under which the beasts of the field dwelt and in whose branches the birds of the sky lodged—¹⁹it is you, O king; for you have become great and grown strong, and your majesty has become great and reached to the sky and your dominion to the end of the earth. ²⁰And in that the king saw an *angelic* watcher, a holy one, descending from heaven and saying, "Chop down the tree and destroy it; yet leave the stump with its roots in the ground, but with a band of iron and bronze *around it* in the new grass of the field, and let him be trenched with the dew of heaven, and let him share with the beasts of the field until seven periods of time pass over him"; ²¹this is the interpretation, O king, and this is the decree of the Most High, which has come upon my lord the king: ²²that you be driven away from mankind and your dwelling place be with the beasts of the field, and you be given grass to eat like cattle and be drenched with the dew of heaven; and seven periods of time will pass over you, until you recognize that the Most High is ruler over the realm of mankind, and bestows it on whomever He wishes. ²³And in that it was commanded to leave the stump with the roots of the tree, your kingdom will be enduring to you after you recognize that *it is* Heaven *that* rules. ²⁴Therefore, O king, may my advice be pleasing to you: break away now from your sins by *doing* righteousness, and from your iniquities by showing mercy to *the* poor, in case there may be a prolonging of your prosperity.'

The vision fulfilled (4.25-4.34)

²⁵All *this* happened to Nebuchadnezzar the king. ²⁶Twelve months later he was walking on the *roof of* the royal palace of Babylon. ²⁷The king answered and said, 'Is this not Babylon the great, which I myself have built as a royal residence by the might of my power and for the glory of my majesty?' ²⁸While the word *was* in the king's mouth, a voice fell from heaven *sayings* 'King Nebuchadnezzar, to you it is declared: sovereignty has been removed from you, ²⁹and you will be driven away from mankind, and your dwelling place *will be* with the beasts of the field. You will be given grass to eat like cattle, and seven periods of time will pass over you, until you recognize that the Most High is ruler over the realm of mankind and bestows it on whomever He wishes.' ³⁰Immediately the word concerning Nebuchadnezzar was fulfilled; and he was driven away from mankind and began eating grass like cattle, and his body was drenched with the dew of heaven, until his hair had grown like eagles' *feathers* and his nails like birds' *claws*.

³¹"But at the end of that period I, Nebuchadnezzar, raised my eyes toward heaven, and my knowledge returned to me, and I blessed the Most High and praised and honored Him who lives forever;

For His dominion is an everlasting dominion,
And His kingdom *endures* from generation to generation.

Daniel 4.32-5.11

³²And all the inhabitants of the earth are accounted as nothing,
But He does according to His will in the host of heaven
And *among* the inhabitants of earth;
And no one can strike against His hand
Or say to Him, 'What hast Thou done?'

³³At that time my knowledge returned to me. And my majesty and splendor were returning to me for the glory of my kingdom, and my counselors and my nobles began seeking me out; so I was reestablished in my kingdom, and surpassing greatness was added to me. ³⁴Now I Nebuchadnezzar praise, exalt, and honor the King of heaven, for all His works are true and His ways just, and He is able to humble those who walk in pride."

Belshazzar's feast (5.1-5.12)

5 ¹Belshazzar the king made a great feast for a thousand of his nobles, and he was drinking wine in the presence of the thousand. ²When Belshazzar tasted the wine, he give orders to bring the gold and silver vessels which Nebuchadnezzar his father had taken out of the temple which *was* in Jerusalem, in order that the king and his nobles, his wives, and his concubines might drink from them. ³Then they brought the gold vessels that had been taken out of the temple, the house of God which *was* in Jerusalem; and the king and his nobles, his wives, and his concubines drank from them. ⁴They drank the wine and praised the gods of gold and silver, of bronze, iron, wood, and stone.

⁵Suddenly the fingers of a man's hand emerged and began writing opposite the lampstand on the plaster of the wall of the king's palace, and the king saw the palm of the hand that did the writing. ⁶Then the king's face grew pale, and his thoughts alarmed him, and his hip joints went slack, and his knees began knocking together. ⁷The king called aloud to bring in the astrologers, the Chaldeans and the diviners. The king spoke and said to the wise men of Babylon, "Any man who can read this inscription and explain its interpretation to me will be clothed with purple, and *have* a necklace of gold around his neck, and have authority as third *ruler* in the kingdom." ⁸Then all the king's wise men came in, but they could not read the inscription or make known its interpretation to the king. ⁹Then King Belshazzar was greatly alarmed, his face grew *even* paler, and his nobles were perplexed.

¹⁰The queen entered the banquet house because of the words of the king and his nobles; the queen spoke and said, "O king, live forever! Do not let your thoughts alarm you or your face be pale. ¹¹There is a man in your kingdom in whom is a spirit of the holy gods; and in the days of your father, illumination, insight, and wisdom like the wisdom of the gods were found in him. And King Nebuchadnezzar your father, your father the king, appointed him chief of the magicians, astrologers, the Chaldeans, and diviners.

Đa-ni-ên 4.32-5.11

³²Tất cả cư-dân của trái đất đều như không là gì cả,
Nhưng Ngài hành động theo ý muốn của Ngài trong cơ-bình trên trời
Và ở giữa vòng cư-dân trên đất;
Chẳng có ai có thể đánh lại tay Ngài
Hay nói với Ngài: 'Chúa đã làm gì vậy?'

³³Vào lúc đó, kiến-thức của ta đã trở lại cùng ta. Sự oai-nghi và sự huy-hoàng của ta đã trở lại cùng ta cho vinh-quang của vương-quốc ta, những quân sư của ta và các nhà quý-tộc của ta bắt đầu tìm kiếm ta; thế là ta đã được tái-lập trong vương-quốc của ta, và sự vĩ-đại vượt bậc đã được thêm vào cho ta. ³⁴Nay ta, Nê-bu-cát-nết-sa ca-tụng, tán-dương, và tôn-vinh vì Vua trên trời, vì tất cả các việc làm của Ngài đều chân-thật và các đường-lối của Ngài đều đúng cả, và Ngài có thể làm những kẻ bước đi trong sự kiêu-ngạo khiêm nhường."

Bữa tiệc của Bên-xát-sa (5.1-5.12)

5 ¹Vua Bên-xát-sa làm một tiệc lớn đãi 1 ngàn quý-tộc của mình; vua uống rượu trước mặt ngàn người đó. ²Khi Bên-xát-sa nhấp rượu, nhà vua ra lệnh đem đến các bình chứa bằng bạc và vàng mà cha người là Nê-bu-cát-nết-sa đã lấy từ đền-thờ ở Giê-ru-sa-lem, cốt để vua và các quý-tộc của mình, cùng các hoàng-hậu và cung-phi của mình dùng để uống. ³Rồi người ta đem đến các bình chứa bằng vàng đã bị lấy ra từ đền-thờ, đền của Đức Chúa TRỜI tại Giê-ru-sa-lem; rồi vua, các quý-tộc của vua, và các bà vợ của vua, và những cung-phi của vua đều dùng để uống. ⁴Họ uống rượu và ca-ngợi các thần bằng vàng và bạc, bằng đồng, sắt, gỗ, và đá.

⁵Thình-linh có các ngón tay của bàn tay một người hiện ra và bắt đầu viết, đối diện chỗ để giá đèn, trên vôi tường cung vua, và vua thấy lòng bàn tay đã viết đó. ⁶Lúc đó, sắc mặt của vua trở nên tái, và các ý-tưởng của vua làm vua hoảng-hốt, và các khớp xương hông của vua thành lỏng-lẻo, và các đầu gối của vua run lập cập. ⁷Nhà vua gọi lớn tiếng để sai đem các chiêm-tinh-gia, các người Canh-đê, và các thầy bói-toán vào. Nhà vua nói và phán cùng các kẻ khôn-ngoa của Ba-by-lôn: "Bất cứ ai đọc được chữ khắc này và giải thích sự thông dịch cho nó cho ta sẽ được mặc màu tía, sẽ có chuỗi hạt bằng vàng đeo quanh cổ mình, và có quyền hành thứ ba trong vương-quốc." ⁸Đoạn tất cả các người khôn-ngoa của vua đều vào trong, nhưng họ không thể đọc chữ khắc đó hay không thể cho vua biết lời thông giải cho nó. ⁹Lúc ấy vua Bên-xát-sa rất hoảng-hốt, mặt vua trở nên tái hơn, và các người quý-tộc của vua đều bối-rối.

¹⁰Hoàng-hậu vào bữa tiệc vì lời của vua và các quý-tộc của vua; hoàng-hậu lên tiếng và nói: "Bệ hạ vạn-tuế! Đừng để ý-tưởng của ngài làm ngài hoảng-hốt hay để mặt của ngài tái. ¹¹Có một người trong vương-quốc của ngài, trong hần có một linh của các thần thánh; và trong những ngày của cha của ngài, người ta thấy sự soi-sáng, sự sáng-suốt, và sự khôn-ngoa như sự khôn-ngoa của các thần ở trong hần. Và cha của ngài, Vua Nê-bu-cát-nết-sa, cha của ngài nhà vua, đã bổ-nhiệm hần làm trưởng các ảo-thuật-gia, các người Canh-đê, và các thầy bói-toán.

¹²Đấy là bởi vì người ta thấy một linh phi-thường, sự hiểu-biết và sự sáng-suốt, sự giải-thích các chiêm-bao, sự giải-nghĩa các điều bí-ẩn, và sự giải-quyết các vấn-đề khó-khăn ở trong Đa-ni-ên này, kẻ mà vua cha đặt tên là Bê-nê-tô-xát-sa. Bây giờ, hãy triệu Đa-ni-ên đến, và hắn sẽ tuyên-bố lời giải."

Đa-ni-ên giải-thích chữ viết tay trên tường (5.13-5.31)

¹³Đoạn Đa-ni-ên được đem vào trước mặt vua. Nhà vua nói và phán cùng Đa-ni-ên: "Người có phải là Đa-ni-ên là một đứa con của những kẻ bị lưu-đày từ Giu-đa, mà cha ta nhà vua đã đem đến từ Giu-đa chăng? ¹⁴Nay ta đã nghe về người rằng một linh của các thần ở trong người, và rằng sự soi-sáng, sự sáng-suốt, và sự khôn-ngoan phi-thường đã được thấy trong người. ¹⁵Bây giờ những kẻ khôn-ngoan và các chiêm-tinh-gia đã được đưa vào trước mặt ta để chúng có thể đọc chữ khắc này và cho ta biết lời giải cho nó, nhưng chúng đã không thể tuyên-bố lời giải cho thông-điệp ấy. ¹⁶Nhưng cá-nhân ta đã nghe về người, rằng người có khả-năng thông giải và giải-quyết các vấn-đề khó-khăn. Bây giờ nếu người có khả-năng đọc chữ khắc đó và cho ta biết lời giải cho nó, thì người sẽ được mặc màu tía và đeo một giây chuỗi hạt bằng vàng quanh cổ người, và người sẽ có quyền hành thứ ba trong vương-quốc."

¹⁷Thế thì Đa-ni-ên trả lời và nói trước mặt vua: "Xin giữ các quà-tặng cho chính bệ hạ, hay xin ban các phần-thưởng của bệ hạ cho một người nào khác; tuy nhiên, tôi sẽ đọc chữ khắc đó cho bệ hạ và cho bệ hạ hiểu lời giải. ¹⁸Tâu bệ hạ, Đức Chúa TRỜI Chí Cao⁽¹⁾ đã ban quyền bính, sự nguy-nga, sự vinh-quang, và sự oai-nghi cho Nê-bu-cát-nê-t-sa cha của bệ hạ. ¹⁹Và vì sự nguy-nga mà Ngài đã ban cho người, tất cả các dân, các quốc-gia, và người thuộc mọi ngôn-ngữ đều kinh-sợ và run-rẩy trước mặt người; hễ người muốn giết ai thì người giết, và hễ người muốn ai sống thì người để cho sống; hễ người muốn ai thì người nâng cao, và hễ người muốn ai thì người hạ xuống. ²⁰Nhưng khi tâm người nâng lên và linh người trở nên quá kiêu-hãnh đến nỗi người cư-xử hách-dịch, thì người đã bị truất-phê khỏi ngôi vua của người, và vinh-hiến đã bị cất đi khỏi người. ²¹Người cũng đã bị đuổi đi khỏi những con trai của loài người, và tâm người đã làm thành giống như tâm của thú-vật, và người ở với những con lừa rừng. Người đã được cho ăn cỏ như bò và thân-thể người đã bị ướt đầm bởi sương trời, cho đến khi người thừa-nhận rằng Đức Chúa TRỜI Chí Cao là Đấng cai-trị địa bàn của loài người, và rằng Ngài đặt trên nó bất cứ một ai mà Ngài muốn. ²²Nhưng bệ hạ, Bê-nê-xát-sa, con trai của người, đã chẳng hạ tâm mình, mặc dầu bệ hạ đã biết mọi điều này, ²³nhưng bệ hạ đã tự đề-cao chống Chúa của bầu trời; và họ đã đem vào các bình chứa của nhà Ngài trước mặt bệ hạ, rồi bệ hạ và các quý-tộc của bệ hạ, các vợ của bệ hạ và những cung-phi của bệ hạ đã uống rượu từ chúng; bệ hạ cũng đã ca-tụng các thần bằng bạc và vàng, bằng đồng, sắt, gỗ, và đá, là những thứ không thấy, không nghe, không hiểu. Nhưng bệ hạ đã chẳng tôn vinh Đức Chúa TRỜI mà bản tay của Ngài nắm hơi-thở sinh-mạng của bệ hạ và các đường-lối của bệ hạ.

¹hay: vị Thần Chí cao

¹²This was because an extraordinary spirit, knowledge and insight, interpretation of dreams, explanation of enigmas, and solving of difficult problems were found in this Daniel, whom the king named Belteshazzar. Let Daniel now be summoned, and he will declare the interpretation."

Daniel interprets handwriting on the wall (5.13-5.31)

¹³Then Daniel was brought in before the king. The king spoke and said to Daniel, "Are you that Daniel who is one of the sons of the exile from Judah, whom my father the king brought from Judah? ¹⁴Now I have heard about you that a spirit of the gods is in you, and that illumination, insight and extraordinary wisdom have been found in you. ¹⁵Just now the wise men and the astrologers were brought in before me that they might read this inscription and make its interpretation known to me, but they could not declare the interpretation of the message. ¹⁶But I personally have heard about you that you are able to give interpretations and solve difficult problems. Now if you are able to read the inscription and make its interpretation known to me, you will be clothed with purple and wear a necklace of gold around your neck, and you will have authority as the third ruler in the kingdom."

¹⁷Then Daniel answered and said before the king, "Keep your gifts for yourself, or give your rewards to someone else; however, I will read the inscription to the king and make the interpretation known to him. ¹⁸O king, the Most High God granted sovereignty, grandeur, glory, and majesty to Nebuchadnezzar your father. ¹⁹And because of the grandeur which He bestowed on him, all the peoples, nations, and men of every tongue feared and trembled before him; whomever he wished he killed, and whomever he wished he spared alive; and whomever he wished he elevated, and whomever he wished he humbled. ²⁰But when his heart was lifted up and his spirit became so proud that he behaved arrogantly, he was deposed from his royal throne, and his glory was taken away from him. ²¹He was also driven away from the sons of man, and his heart was made like that of beasts, and his dwelling place was with the wild donkeys. He was given grass to eat like cattle, and his body was drenched with the dew of heaven, until he recognized that the Most High God is ruler over the realm of mankind, and that He sets over it whomever He wishes. ²²Yet you, his son, Belshazzar, have not humbled your heart, even though you knew all this, ²³but you have exalted yourself against the Lord of heaven; and they have brought the vessels of His house before you, and you and your nobles, your wives and your concubines have been drinking wine from them; and you have praised the gods of silver and gold, of bronze, iron, wood and stone, which do not see, hear or understand. But the God in whose hand are your life-breath and your ways, you have not glorified.

Daniel 5.24-6.9

²⁴Then the palm of the hand was sent from Him, and this inscription was written out.

²⁵"Now this is the inscription that was written out: 'MENĒ, MENĒ, TEKĒL, UPHARSIN. ²⁶This is the interpretation of the word: 'MENĒ—God has numbered your kingdom and put an end to it. ²⁷'TEKĒL—you have been weighed on the scales and found deficient. ²⁸'PERĒS'—your kingdom has been divided and given over to the Medes and Persians."

²⁹Then Belshazzar gave orders, and they clothed Daniel with purple and put a necklace of gold around his neck, and issued a proclamation concerning him that he now had authority as the third ruler in the kingdom.

³⁰That same night Belshazzar the Chaldean king was slain. ³¹So Darius the Mede received the kingdom at about the age of sixty-two.

Daniel serves Darius (6.1-6.28)

6 ¹It seemed good to Darius to appoint 120 satraps over the kingdom, that they should be in charge of the whole kingdom, ²and over them three commissioners (of whom Daniel was one), that these satraps might be accountable to them, and that the king might not suffer loss. ³Then this Daniel began distinguishing himself above the commissioners and satraps because he possessed an extraordinary spirit, and the king planned to appoint him over the entire kingdom. ⁴Then the commissioners and satraps began trying to find a ground of accusation against Daniel in regard to the kingdom; but they could find no ground of accusation or *evidence of corruption*, inasmuch as he was faithful, and no negligence or corruption was to be found in him. ⁵Then these men said, "We shall not find any ground of accusation against this Daniel unless we find it against him with regard to the law of his God." ⁶Then these commissioners and satraps came by agreement to the king and spoke to him as follows: "King Darius, live forever!

⁷All the commissioners of the kingdom, the prefects and the satraps, the high officials and the governors have consulted together that the king should establish a statute and enforce an injunction that anyone who makes a petition to any god or man besides you, O king, for thirty days, shall be cast into the lions' den. ⁸Now, O king, establish the injunction and sign the document so that it may not be changed, according to the law of the Medes and Persians, which may not be revoked." ⁹Therefore King Darius signed the document, that is, the injunction.

Đa-ni-ên 5.24-6.9

²⁴Thế thì, lòng bàn tay đã được sai đến từ Ngài, và chữ khắc này đã được viết ra.

²⁵"Nay, đây là chữ khắc đã được viết ra: 'MÊ-NÊ, MÊ-NÊ, TÊ-KEN, U-PHÁC-SIN⁽¹⁾'. ²⁶Đây là lời giải cho chữ ấy: 'MÊ-NÊ"—Đức Chúa TRỜI đã đếm vương-quốc của bệ hạ và đã đặt sự kết liễu cho nó. ²⁷'TÊ-KEN"—bệ hạ đã bị cân trên cái cân, và đã bị tìm thấy là thiếu-hụt. ²⁸'PHÊ-RÉT"—vương-quốc của bệ hạ đã bị phân-chia và bị giao cho dân Mê-đi và dân Phe-rơ-sơ."

²⁹Lúc đó Bên-xát-sa ban lệnh, và chúng mặc màu tía cho Đa-ni-ên, đeo một vòng chuỗi hạt bằng vàng quanh cổ của người, và ra công-bố về người rằng người nay có quyền hành thứ ba trong vương-quốc.

³⁰Cùng một đêm đó, vua Bên-xát-sa người Canh-đê bị giết. ³¹Vì vậy Đa-ri-út người Mê-đi tiếp nhận vương-quốc ở tuổi khoảng 62.

Đa-ni-ên phục-vụ Đa-ri-út (6.1-6.28)

6 ¹Đa-ri-út thấy tốt nên bổ-nhiệm 120 quận-trưởng trong vương-quốc, để họ phải có trách-nhiệm trên toàn-thể vương-quốc, ²và đặt trên họ 3 cao-uy (trong đó Đa-ni-ên là một), để các quận-trưởng này chịu trách-nhiệm trước họ, và để nhà vua có thể không bị mất-mát. ³Đoạn Đa-ni-ên này bắt đầu làm mình nổi bật hơn những cao-uy và các quận-trưởng bởi vì người có một linh phi-thường, và nhà vua đã trừ-định bổ-nhiệm người trên toàn-thể vương-quốc. ⁴Lúc đó các cao-uy và các quận-trưởng bắt đầu tìm cớ để vu cáo Đa-ni-ên liên quan đến vương-quốc; nhưng chúng đã không thể tìm được một cớ để vu cáo hoặc *bằng-cớ về* tham-nhũng, vì người trung-tín, và chúng không tìm thấy một sự cấu-thả nào hay một sự tham-nhũng nào ở người. ⁵Đoạn những người này nói: "Chúng ta sẽ không tìm được một cớ nào để vu cáo Đa-ni-ên này trừ phi chúng ta tìm được lý-do liên quan đến luật-pháp của Đức Chúa TRỜI của hắn để chống hắn." ⁶Đoạn các cao-uy và các quận-trưởng này đồng-ý đến cùng nhà vua và tâu lên người như sau: "Vua Đa-ri-út vạn-tuế!

⁷Tất cả những cao-uy của vương-quốc, các tỉnh-trưởng và các quận-trưởng, các quan-chức cao-cấp và các thống-đốc đã trao đổi ý-kiến với nhau rằng bệ hạ nên lập một quy-chế và bắt tuân hành một lệnh rằng bất cứ ai thỉnh cầu với bất cứ thần nào hay người nào ngoại trừ bệ hạ, tâu bệ hạ, trong 30 ngày, thì sẽ bị quăng vào trong hang sư-tử. ⁸Bây giờ, tâu bệ hạ, xin lập lệnh đó và xin ký tên vào văn-kiện này để nó không thể bị thay-đổi, theo luật-pháp của dân Mê-đi và dân Phe-rơ-sơ, lệnh không thể bị thu-hồi." ⁹Bởi vậy vua Đa-ri-út ký tên văn-kiện đó, nghĩa là lệnh đó.

¹MÊ-NÊ: một mi-na (50 se-ken) từ động-từ "đếm"; TÊ-KEN: hay một se-ken từ động-từ "cân"; U-PHÁC-SIN: và một nửa se-ken từ động-từ "chia"

10Bấy giờ, khi Đa-ni-ên biết rằng văn-kiện ấy đã được ký, người vào nhà mình (bấy giờ trong phòng nhỏ trên sân thượng của mình, người để các cửa sổ mở về hướng Giê-ru-sa-lem); người tiếp-tục quỳ xuống trên hai đầu-gối của mình, một ngày 3 lần, cầu-nguyện và dâng các lời cảm-tạ trước mặt *Đức* Chúa TRỜI của mình, như người đã từng làm trước đây. ¹¹Lúc đó các người này đồng lòng đến và thấy Đa-ni-ên đang thỉnh cầu và nài-xin trước mặt *Đức* Chúa TRỜI của người. ¹²Thế thì họ đến gần và tâu trước mặt vua về lệnh của nhà vua: "Bệ hạ đã chẳng từng ký một lệnh rằng bất cứ một người nào thỉnh cầu với bất cứ một thần nào hay người nào ngoại trừ bệ hạ, tâu bệ hạ, trong 30 ngày, thì sẽ bị quăng vào trong hang sư-tử sao?" Vua trả lời và nói: "Lời đó là thật, theo luật-pháp của dân Mê-đi và dân Phe-rơ-sơ, luật không thể bị thu-hồi." ¹³Thế thì họ trả lời và nói trước mặt nhà vua: "Đa-ni-ên, là một trong các con trai của dân lưu-đày từ Giu-đa, không có một chút quan-tâm nào đến bệ hạ, tâu bệ hạ, hay lệnh mà bệ hạ đã ký, nhưng cứ thỉnh cầu một ngày 3 lần." ¹⁴Rồi vừa khi nghe lời ấy, nhà vua lấy làm đau-đớn vô-cùng và tìm hết cách để tha Đa-ni-ên; và thậm-chí cho đến khi mặt trời lặn, vua cứ nỗ-lực giải-cứ người. ¹⁵Rồi các người ấy đồng lòng đến cùng nhà vua và tâu lên nhà vua: "Xin hãy nhận-biết, tâu bệ hạ, rằng theo luật của dân Mê-đi và dân Phe-rơ-sơ, không có một lệnh nào hoặc một đạo-luật nào mà vua thiết-lập lại có thể bị thay-đổi."

16Thế thì vua ra lệnh, và Đa-ni-ên bị đưa vào và bị quăng vào hang sư-tử. Vua nói và phán cùng Đa-ni-ên: "*Đức* Chúa TRỜI của người mà người liên-tục phục-vụ chính Ngài sẽ giải-thoát người." ¹⁷Và một hòn đá được đem đến và được đặt trên miệng hang; nhà vua bèn niêm-phong nó với chiếc nhẫn triện của vua và bằng các nhẫn triện của các người quý-tộc của vua, để không có một điều gì có thể bị thay-đổi liên-quan đến Đa-ni-ên. ¹⁸Đoạn nhà vua bỏ vào cung của mình và trải qua đêm kiêng ăn, và không có một cuộc vui chơi nào được đem đến trước mặt người; và giấc ngủ của người đã chạy trốn khỏi người.

19Đoạn nhà vua chờ đợi lúc bình-minh, khi hừng sáng, và lật đặt đến hang sư-tử. ²⁰Và khi người vừa đến gần cái hang, tới Đa-ni-ên, nhà vua la to với giọng lo-lắng. Nhà vua nói và phán cùng Đa-ni-ên: "Đa-ni-ên, tôi-tớ của *Đức* Chúa TRỜI sống, *Đức* Chúa TRỜI của người mà người liên-tục phục-vụ, đã có khả-năng giải-cứ người khỏi những con sư-tử chẳng?" ²¹Lúc ấy Đa-ni-ên tâu lên nhà vua: "Bệ hạ vạn-tuế! ²²*Đức* Chúa TRỜI của tôi đã sai thiên-sứ của Ngài đến và đã bịt miệng của những con sư-tử, chúng đã chẳng làm hại tôi, vì tôi vô-tội trước mặt Ngài; và cũng trước mặt bệ hạ, tâu bệ hạ, tôi đã chẳng vi-phạm bất cứ tội-lỗi nào cả." ²³Thế thì nhà vua rất vui-lòng và ra lệnh cho Đa-ni-ên được đem lên khỏi hang. Thế là Đa-ni-ên được đem lên khỏi hang, và không có thương tích nào cả, vì người đã trông-cậy nơi *Đức* Chúa TRỜI của mình. ²⁴Đoạn, nhà vua ra lệnh, rồi người ta đem đến những kẻ đã vu cáo ác độc cho Đa-ni-ên, và người ta quăng chúng, con cái của chúng, và vợ của chúng vào trong hang sư-tử; chúng chưa đụng tới đáy hang mà những con sư-tử đã chế-ngự chúng và đã nghiền-nát xương của chúng.

10Now when Daniel knew that the document was signed, he entered his house (now in his roof chamber he had windows open toward Jerusalem); and he continued kneeling on his knees three times a day, praying and giving thanks before his God, as he had been doing previously. ¹¹Then these men came by agreement and found Daniel making petition and supplication before his God. ¹²Then they approached and spoke before the king about the king's injunction, "Did you not sign an injunction that any man who makes a petition to any god or man besides you, O king, for thirty day, is to be cast into the lions' den?" The king answered and said, "The statement is true, according to the law of the Medes and Persians, which may not be revoked." ¹³Then they answered and spoke before the king, "Daniel, who is one of the sons of the exile from Judah, pays no attention to you, O king, or to the injunction which you signed, but keeps making his petition three times a day." ¹⁴Then, as soon as the king heard this statement, he was deeply distressed and set *his* mind on delivering Daniel; and even until sunset he kept exerting himself to rescue him. ¹⁵Then these men came by agreement to the king and said to the king, "Recognize, O king, that it is a law of the Medes and Persians that no injunction or statute which the king establishes may be changed."

16Then the king gave orders, and Daniel was brought in and cast into the lions' den. The king spoke and said to Daniel, "Your God whom you constantly serve will Himself deliver you." ¹⁷And a stone was brought and laid over the mouth of the den; and the king sealed it with his own signet ring and with the signet rings of his nobles, so that nothing might be changed in regard to Daniel. ¹⁸Then the king went off to his palace and spent the night fasting, and no entertainment was brought before him; and his sleep fled from him.

19Then the king arose with the dawn, at the break of day, and went in haste to the lions' den. ²⁰And when he had come near the den to Daniel, he cried out with a troubled voice. The king spoke and said to Daniel, "Daniel, servant of the living God, has your God, whom you constantly serve, been able to deliver you from the lions?" ²¹Then Daniel spoke to the king, "O king, live forever! ²²My God sent His angel and shut the lions' mouths, and they have not harmed me, inasmuch as innocence was found for me before Him; and also before you, O king, I have committed no crime." ²³Then the king was very pleased and gave orders for Daniel to be taken up out of the den. So Daniel was taken up out of the den, and no injury whatever was found on him, because he had trusted in his God. ²⁴The king then gave orders, and they brought those men who had maliciously accused Daniel, and they cast them, their children, and their wives into the lions' den; and they had not reached the bottom of the den before the lions overpowered them and crushed all their bones.

Daniel 6.25-7.9

²⁵Then Darius the king wrote to all the peoples, nations, and *men of every* tongue who were living in all the land: "May your peace abound! ²⁶From me a decree was made that in all the dominion of my kingdom men are to fear and tremble before the God of Daniel;

For He is the living God and enduring forever,
And His kingdom is one which will not be destroyed,
And His dominion *will be* forever.

²⁷"He delivers and rescues and performs signs and wonders
In heaven and on earth,
Who has *also* delivered Daniel from the power of the lions."

²⁸So this Daniel enjoyed success in the reign of Darius and in the reign of Cyrus the Persian.

B. DANIEL'S VISIONS (7.1-12.13)

Vision of four beasts (7.1-7.8)

7 ¹In the first year of Belshazzar king of Babylon, Daniel saw a dream and visions of his head *as he lay* on his bed; then he wrote the dream down *and* related the following summary of it. ²Daniel said, "I was looking in my vision by night, and behold, the four winds of heaven were stirring up the great sea. ³And four great beasts were coming up from the sea, different from one another. ⁴The first *was like* a lion and had *the* wings of an eagle. I kept looking until its wings were plucked, and it was lifted up from the ground and made to stand on two feet like a man, a human heart also was given to it. ⁵And behold, another beast, a second one, resembling a bear. And it was raised up on one side, and three ribs *were* in its mouth between its teeth; and thus they said to it, 'Arise, devour much meat!' ⁶After this I kept looking, and behold, another one, like a leopard, which had on its back four wings of a bird; the beast also had four heads, and dominion was given to it. ⁷After this I kept looking in the night visions, and behold, a fourth beast, dreadful and terrifying and extremely strong; and it had large iron teeth. It devoured and crushed, and trampled down the remainder with its feet; and it was different from all the beasts that were before it, and it had ten horns. ⁸While I was contemplating the horns, behold, another horn, a little one, came up among them, and three of the first horns were pulled out by the roots before it; and behold, this horn possessed eyes like the eyes of a man, and a mouth uttering great *boasts*."

The Ancient of Days reigns (7.9-7.12)

⁹"I kept looking
Until thrones were set up,
And the Ancient of Days took *His* seat;

Đa-ni-ên 6.25-7.9

²⁵Đoạn vua Đa-ri-út viết cho tất cả các dân, các quốc-gia, và *người thuộc mọi* ngôn-ngữ đang sống khắp xứ: "Chúc các người được nhiều bình-an! ²⁶Một sắc-lệnh đã được làm từ ta rằng khắp lãnh-thổ trong vương-quốc ta, các người phải kính-sợ và run rẩy trước mặt *Đức* Chúa TRỜI của Đa-ni-ên;

Vì Ngài là *Đức* Chúa TRỜI sống và tồn-tại đời đời,
Và vương-quốc của Ngài là một vương-quốc sẽ chẳng bị hủy-diệt,
Và quyền bính của Ngài sẽ mãi mãi.

²⁷"Ngài giải-thoát và cứu, và làm các dấu-lạ và các điều kỳ-diệu
Trong trời và trên đất,
Là Đấng đã giải-thoát Đa-ni-ên khỏi sức mạnh của sư-tử."

²⁸Thế là Đa-ni-ên này đã hưởng thụ sự thành-công trong triều-đại của Đa-ri-út và trong triều-đại của Si-ru người Phe-rơ-sơ.

B. CÁC SỰ HIỆN-THẤY CỦA ĐA-NI-ÊN (7.1-12.13)

Sự hiện-thấy về bốn con thú (7.1-7.8)

7 ¹Trong năm thứ nhất của Bên-xát-sa vua Ba-by-lôn, Đa-ni-ên thấy một giấc chiêm bao và các sự hiện-thấy trong đầu của mình *trong khi nằm* trên giường mình; rồi người viết xuống và thuật lại bản tóm-tắt sau đây về nó. ²Đa-ni-ên nói: "Trong sự hiện-thấy của tôi vào ban đêm, tôi đang nhìn xem, và kia, 4 con gió trên trời đang khuấy-động biển lớn. ³Và có 4 con quái thú lớn đang đi lên từ biển, con này khác với con kia. ⁴Con thứ nhất như con sư-tử và có các cánh của một con đại-bàng. Tôi cứ nhìn xem cho đến khi các cánh của nó bị nhổ, và nó được cất khỏi mặt đất và bị bắt đứng trên 2 chân như một người, một tâm loài người cũng được ban cho nó. ⁵Và kia, một con quái thú khác, con thứ hai, trông giống như con gấu. Và nó được nâng lên một bên, và 3 cái xương sườn đang ở trong miệng của nó ở giữa những cái răng của nó; và người ta đã nói với nó như vậy: 'Chỗ dậy, hãy nuốt nhiều thịt đi!' ⁶Sau việc này, tôi cứ nhìn xem, và kia, một con khác, như con beo, trên lưng có 4 cánh chim; con quái thú này cũng có 4 cái đầu, và quyền thống-trị được ban cho nó. ⁷Sau việc này, tôi cứ nhìn xem trong các sự hiện-thấy ban đêm, và kia, một con quái thú thứ tư, dễ sợ và kinh-khủng, và cực kỳ mạnh; và nó có răng lớn bằng sắt. Nó cắn-nuốt và nghiền-nát, rồi giày-đạp phần còn lại bằng chân của nó; và nó khác với tất cả các con quái thú đã *đến* trước nó, và nó có 10 cái sừng. ⁸Trong khi tôi ngắm nghĩ về những cái sừng, kia, một cái sừng khác, 1 cái sừng nhỏ, mọc lên giữa chúng, và 3 cái trong các sừng đầu tiên bị nhổ ra bởi những cái rễ trước mặt nó; và kia, cái sừng này có những con mắt như những con mắt của một con người, và một cái miệng thốt ra các *lời* dao to búa lớn."

Đấng Thượng-Cổ trị-vì (7.9-7.12)

⁹"Tôi cứ nhìn xem
Cho đến khi các ngôi đã được dựng lên,
Và Đấng Thượng-cổ⁽¹⁾ đã ngồi vào chỗ ngồi *của* Ngài;

¹tức là *Đức* Chúa TRỜI

Đa-ni-ên 7.10-7.22

Y-phục Ngài trắng như tuyết,
Và tóc trên đầu Ngài như len thuần bạch.
Ngôi của Ngài là các ngọn lửa,
Các bánh xe của nó là lửa cháy bùng.
10 Một sông lửa đang chảy
Và đi ra ngoài từ trước mặt Ngài;
Hàng ngàn tiếp nối hàng ngàn hầu-hạ Ngài,
Và trùng trùng điệp điệp đang đứng trước mặt Ngài;
Tòa-án đã ngồi,
Và các sách đã được mở ra.

11 "Lúc đó tôi cứ nhìn-xem vì các lời dao to búa lớn mà cái sừng đang nói; tôi cứ nhìn xem cho đến khi con thú ấy bị giết, xác của nó bị hủy-diệt và bị phó cho lửa cháy bùng.
12 Còn các con thú khác, quyền thống-trị của chúng cũng bị lấy mất, nhưng chúng được cho phép sống thêm một thời-gian được định rồi.

Con Trai Loài Người được trình-diện (7.13-7.14)

13 "Tôi cứ nhìn trong các sự hiện-thấy ban đêm,
Và kia, với các mây trên trời
Ai giống như một Con Trai Loài Người đang đến,
Và Ngài đi lên đến cùng Đấng Thượng-cô
Và được trình-diện trước mặt Đấng Thượng-cô.
14 Ngài được ban cho quyền bính,
Vinh-quang và một vương-quốc,
Đề tất cả các dân, các quốc-gia, và người thuộc mọi
ngôn-ngữ
Có thể phụng-sự Ngài.
Quyền bính của Ngài là quyền bính đời đời
Là quyền sẽ chẳng qua đi;
Và vương-quốc của Ngài là một vương-quốc
Sẽ chẳng bị hủy-diệt.

Sự hiện-thấy được giải-thích (7.15-7.28)

15 "Còn tôi, Đa-ni-ên, linh của tôi đau-buồn ở giữa cái bao của nó, và các sự hiện-thấy trong đầu tôi làm tôi hoảng-hốt.
16 Tôi đến gần một trong những vị đang đứng chờ và bắt đầu hỏi người lẽ thật về mọi sự này. Vì vậy người bảo tôi và cho tôi biết lời giải cho các sự ấy: 17 "Bốn con thú lớn này là 4 vì vua sẽ dấy lên từ trái đất. 18 Nhưng các thánh-đồ của Đấng Chí Cao sẽ nhận lấy vương-quốc ấy và chiếm-hữu vương-quốc ấy mãi mãi, cho tất cả các đời sắp đến." 19 "Đoạn tôi muốn biết lẽ thật về con thú thứ tư, là con khác hẳn tất cả những con thú khác, cực kỳ dữ-sợ, có răng bằng sắt và có móng bằng đồng, nó nuốt, nghiền-nát, và giày-dạp phần còn lại bằng chân của nó, 20 và về 10 cái sừng ở trên đầu của nó, và về cái khác đã mọc lên và 3 cái sừng rơi xuống trước mặt nó, nghĩa là, cái sừng có những con mắt và một cái miệng thốt ra các lời dao to búa lớn, và lớn về hình-dáng hơn các con thú khác. 21 Tôi cứ nhìn xem, và cái sừng đó gây chiến với các thánh-đồ và áp-đạo họ 22 cho đến khi Đấng Thượng-cô đến, và sự phán-xét được thông qua có lợi cho các thánh-đồ của Đấng Chí Cao, và thời-điểm đã đến khi các thánh-đồ chiếm-hữu vương-quốc ấy.

Daniel 7.10-7.22

His vesture was like white snow,
And the hair of His head like pure wool.
His throne was flames of fire,
Its wheels were a burning fire.
10 A river of fire was flowing
And coming out from before Him;
Thousands upon thousands were attending Him,
And myriads upon myriads were standing before Him;
The court sat,
And the books were opened.

11 "Then I kept looking because of the sound of the great words which the horn was speaking; I kept looking until the beast was slain, and its body was destroyed and given to the burning fire. 12 As for the rest of the beasts, their dominion was taken away, but an extension of life was granted to them for an appointed period of time.

The Son of Man presented (7.13-7.14)

13 "I kept looking in the night visions,
And behold, with the clouds of heaven
One like a Son of Man was coming,
And He came up to the Ancient of Days
And was presented before Him.
14 And to Him was given dominion,
Glory and a kingdom,
That all the peoples, nations, and men of every tongue
Might serve Him.
His dominion is an everlasting dominion
Which will not pass away;
And His kingdom is one
Which will not be destroyed.

The vision interpreted (7.15-7.28)

15 "As for me, Daniel, my spirit was distressed in the midst of its sheath, and the visions of my head kept alarming me. 16 I approached one of those who were standing by and began asking him the truth concerning all this. So he told me and made known to me the interpretation of these things: 17 "These great beasts, which are four in number, are four kings who will arise from the earth. 18 But the holy ones of the Highest One will receive the kingdom and possess the kingdom forever, for all ages to come." 19 Then I desired to know the truth concerning the fourth beast, which was different from all the others, exceedingly dreadful, with its teeth of iron and its claws of bronze, and which devoured, crushed, and trampled down the remainder with its feet, 20 and the truth concerning the ten horns that were on its head, and the other horn which came up and before which three of them fell, namely, that horn which had eyes and a mouth uttering great boasts, and which was larger in appearance than its associates. 21 I kept looking, and that horn was waging war with the holy ones and overpowering them 22 until the Ancient of Days came, and judgment was passed in favor of the holy ones of the Highest One, and the time arrived when the holy ones took possession of the kingdom.

Daniel 7.23-8.10

23"Thus he said: 'The fourth beast will be a fourth kingdom on the earth, which will be different from all the *other* kingdoms, and it will devour the whole earth and tread it down and crush it. 24As for the ten horns, out of this kingdom ten kings will arise; and another will arise after them, and he will be different from the previous ones and will subdue three kings. 25And he will speak out against the Most High and wear down the holy ones of the Highest One, and he will intend to make alterations in times and in law; and they will be given into his hand for a time, times, and half a time. 26But the court will sit *for judgment*, and his dominion will be taken away, annihilated and destroyed forever. 27Then the sovereignty, the dominion, and the greatness of *all* the kingdoms under the whole heaven will be given to the people of the holy ones of the Highest One; His kingdom *will be* an everlasting kingdom, and all the dominions will serve and obey Him.' 28At this point the revelation ended. As for me, Daniel, my thoughts were greatly alarming me and my face grew pale, but I kept the matter in my heart."

Vision of the ram and goat (8.1-8.8)

8 1In the third year of the reign of Belshazzar the king a vision appeared to me, Daniel, subsequent to the one which appeared to me at the beginning. 2And I looked in the vision, and it came about while I was looking, that I was in the citadel of Susa, which is in the province of Elam, and I looked in the vision, and I myself was beside the Ulai Canal. 3Then I lifted my gaze and looked, and behold, a ram which had two horns was standing in front of the canal. Now the two horns *were* high, but one was higher than the other, with the higher one coming up last. 4I saw the ram butting westward, northward, and southward, and no *other* beasts could stand before him, nor was there anyone to rescue from his power; but he did as he pleased and magnified *himself*.

5While I was observing, behold, a male goat was coming from the west over the surface of the whole earth without touching the ground; and the male goat *had* a conspicuous horn between his eyes. 6And he came up to the ram that had the two horns, which I had seen standing in front of the canal, and rushed at him in his mighty wrath. 7And I saw him come beside the ram, and he was enraged at him; and he struck the ram and shattered his two horns, and the ram had no strength to withstand him. So he hurled him to the ground and trampled on him, and there was none to rescue the ram from his power. 8Then the male goat magnified *himself* exceedingly. But as soon as he was mighty, the large horn was broken; and in its place there came up four conspicuous *horns* toward the four winds of heaven.

The little horn (8.9-8.14)

9And out of one of them came forth a rather small horn which grew exceedingly great toward the south, toward the east, and toward the Beautiful *Land*. 10And it grew up to the host of heaven and caused some of the host and some of the stars to fall to the earth, and it trampled them down.

Đa-ni-ên 7.23-8.10

23"Người đã nói như vậy: 'Con thú thứ tư sẽ là vương-quốc thứ tư trên trái đất, nó sẽ khác hẳn tất cả các vương-quốc *khác*, và nó sẽ nuốt toàn-thể trái đất, giày-đạp nó xuống, và nghiền-nát nó. 24Về phần 10 cái sừng, ra từ cái vương-quốc này, 10 vua sẽ dậy lên; và một vua khác sẽ dậy lên sau chúng, vua này sẽ khác với các vua trước và sẽ khuất-phục 3 vua. 25Và nó sẽ lên tiếng chống Đấng Chí Cao và làm hao-mòn các thánh-đồ của Đấng Chí Cao, và nó sẽ lập tâm thay-đổi các thời-kỳ và luật-pháp; và các thánh-đồ sẽ bị phó trong tay vua ấy trong một thời-kỳ, các thời-kỳ, và một nửa thời-kỳ. 26Nhưng tòa-án sẽ nhóm, và sự thông-trị của nó sẽ bị lấy mất, bị thủ tiêu và bị hủy-diệt mãi mãi. 27Lúc đó chủ quyền, lãnh địa, và sự vĩ-đại của các vương-quốc dưới toàn-thể tầng trời sẽ được ban cho dân của các thánh-đồ của Đấng Chí Cao; vương-quốc của Ngài *sẽ là* một vương-quốc đời đời, và tất cả lãnh địa đều sẽ phụng-sự và vâng lời Ngài.' 28Ở điểm này, khai-thị chấm-dứt. Còn tôi, Đa-ni-ên, các ý-tưởng của tôi làm cho tôi hoang-hốt nhiều và mặt tôi trở nên tái đi, nhưng tôi giữ vấn-đề này trong tâm của tôi."

Sự hiện-thấy về con chiên đực và con dê đực (8.1-8.8)

8 1Trong năm thứ ba của triều-đại vua Bên-xát-sa, một sự hiện-thấy xuất-hiện cùng tôi, Đa-ni-ên, tiếp theo sự hiện-thấy đã hiện ra cùng tôi lúc ban đầu. 2Và tôi nhìn xem trong sự hiện-thấy ấy, và xảy ra trong khi tôi đang nhìn xem, rằng tôi ở trong đồn Su-sơ, trong tỉnh Ê-lam, và tôi nhìn xem trong sự hiện-thấy, và chính tôi ở cạnh Kênh-đào U-lai. 3Lúc đó, tôi ngược cái nhìn chăm-chăm của tôi lên, và kia, một con chiên đực có 2 cái sừng đang đứng ở phía trước kênh-đào ấy. Bây giờ, 2 cái sừng ấy cao, nhưng một cái cao hơn cái kia, mà cái cao hơn mọc lên sau. 4Tôi thấy con chiên đực ấy húc về phía tây, về phía bắc, và về phía nam, và không có con thú *nào* có thể đứng trước mặt nó, cũng chẳng có ai để giải-cứu khỏi sức mạnh của nó; nhưng nó đã làm điều nó thích và đã *tự* tôn *tự* đại.

5Trong khi tôi đang quan-sát, thì kia, một con dê đực đang đến từ phương tây ở trên mặt của toàn trái đất mà không đụng mặt đất; con dê đực *này* có một sừng hiển nhiên ở giữa các con mắt của nó. 6Và nó tiến tới con chiên đực có 2 cái sừng, mà tôi đã thấy đứng ở phía trước con kênh-đào, rồi lao vào con chiên đực trong sức giận mãnh-liệt của nó. 7Tôi thấy nó đến bên cạnh con chiên đực, và nó nổi giận với con chiên đực; và nó húc con chiên đực và làm tan-vỡ 2 cái sừng của nó; con chiên đực không có sức nào để chống-cự nó. Thế là *con dê đực* ném mạnh nó xuống đất, đạp trên nó, và chẳng có một ai để giải-cứu con chiên đực khỏi sức mạnh của con dê đực. 8Lúc đó con dê đực *tự* tôn *tự* đại quá đỗi. Nhưng vừa khi nó mạnh-mẽ, thì cái sừng lớn bị gãy; và vào chỗ đó, mọc ra 4 *cái sừng* hiển nhiên hướng về 4 ngọn gió trên trời.

Cái sừng nhỏ (8.9-8.14)

9Rồi từ một trong bốn cái sừng đó mọc ra một cái sừng hơi nhỏ *rời* lớn lên vô-cùng vĩ-đại hướng về phía nam, hướng về phía đông, và hướng về phía *Đất Đẹp-đẽ*. 10Và nó lớn lên đến cơ-binh trên trời và khiến một số cơ-binh và một số ngôi sao sa xuống trái đất, rồi nó đạp chúng xuống.

¹¹Thậm-chí nó *tự* tôn lên bằng vị Chi-huy-trưởng của cơ-binh; và nó dẹp bỏ lễ hiến-tế thường lệ khỏi Ngai, và chỗ có nơi thánh của Ngai bị quăng xuống. ¹²Vì tội lỗi, cơ-binh sẽ bị phó cho *cái sừng đó* cùng với lễ hiến-tế thường lệ; và nó sẽ ném lễ-thật xuống đất và thực-hiện *ý-muốn của nó* và thịnh vượng. ¹³Lúc ấy tôi nghe một đấng thánh nói, và một đấng thánh khác nói với đấng thánh đang nói đó: "Trong bao lâu sự hiện-thấy về lễ hiến-tế thường lệ sẽ áp-dụng, trong khi tội lỗi gây ra cảnh ghê-rợn, để cho phép cả chỗ thánh lẫn cơ-binh bị chà đạp vậy?" ¹⁴Và người nói với tôi: "Trong 2 ngàn 300 buổi chiều và buổi sáng; rồi chỗ thánh sẽ được tha bổng."

Lời giải-thích về sự hiện-thấy (8.15-8.19)

¹⁵Rồi xảy ra khi tôi, Đa-ni-ên, đã thấy sự hiện-thấy ấy xong, tôi ráng tìm hiểu; và kia, đứng trước mặt tôi là một đấng như hình-dáng của một người. ¹⁶Và tôi nghe tiếng nói của một người từ giữa *các bờ* của sông U-lai, người ấy kêu và nói: "Gáp-ri-ên, hãy cho người này hiểu về sự hiện-thấy ấy." ¹⁷Thế là người đó đến gần nơi tôi đang đứng, và khi người đến, tôi lấy làm hoảng-sợ và ngã xuống trên mặt tôi; nhưng người nói cùng tôi: "Hỡi con trai loài người, hãy hiểu rằng sự hiện-thấy ấy liên quan đến thời-kỳ sau-rốt." ¹⁸Bấy giờ, trong khi người đang nói với tôi, tôi chìm đắm trong một giấc ngủ mê mà mặt tôi *sấp* xuống đất; nhưng người chạm tôi và khiến tôi đứng thẳng lên. ¹⁹Và người nói: "Này, ta sắp cho ngươi biết điều sẽ xảy ra vào thời cuối của sự phẫn-nộ, vì nó liên quan đến thời-kỳ đã được chỉ-định của sự cuối cùng."

Nhận-dạng con chiên đực (8.20)

²⁰Con chiên đực mà ngươi đã thấy với 2 cái sừng tượng trưng cho các vua Mê-đi và Phe-rơ-sơ.

Con dê đực (8.21-8.27)

²¹Và con dê đực lông-lá bờm-xòm *tượng trưng cho* vua Gờ-réc⁽¹⁾, và cái sừng lớn ở giữa các con mắt của nó là vua thứ nhất. ²²Và cái sừng bị gãy và 4 cái sừng mọc trong chỗ của nó *tượng trưng cho* 4 vương-quốc sẽ đẩy lên từ quốc-gia của nó, mặc dầu không với quyền-năng của nó.

²³"Và vào thời-kỳ sau của sự thống-trị của chúng,
Khi các kẻ vi-phạm đã chấm-dứt,
Một ông vua sẽ chỗi dậy
Dày mặt⁽²⁾ và rành nghề mãnh-khoé.

²⁴Và quyền-năng của hắn sẽ mạnh-mẽ, nhưng không
bởi quyền-năng riêng của hắn,
Và hắn sẽ tàn-phá đến một mức-độ phi-thường
Và thịnh vượng và thực-hiện *ý-muốn của hắn*;
Hắn sẽ diệt các kẻ mạnh-mẽ và dân của các thánh-đồ.

²⁵Và nhờ mãnh-khoé của mình,
Hắn sẽ khiến lừa-dối thành-công bởi bàn tay của hắn;
Và hắn sẽ *tự* tôn *tự* đại trong tâm của hắn,
Và hắn sẽ diệt nhiều người trong khi họ ở yên-ôn.
Thậm-chí hắn sẽ đứng lên chống Hoàng-tử của các
hoàng-tử,

¹tức là Hy Lạp

²hay: hôn-lão, kiêu ngạo

¹¹It even magnified *itself* to be equal with the Commander of the host; and it removed the regular sacrifice from Him, and the place of His sanctuary was thrown down. ¹²And on account of transgression the host will be given over to *the horn* along with the regular sacrifice; and it will fling truth to the ground and perform *its will* and prosper. ¹³Then I heard a holy one speaking, and another holy one said to that particular one who was speaking, "How long will the vision *about* the regular sacrifice apply, while the transgression causes horror, so as to allow both the holy place and the host to be trampled?" ¹⁴And he said to me, "For 2,300 evenings *and* mornings; then the holy place will be vindicated."

Interpretation of the vision (8.15-8.19)

¹⁵And it came about when I, Daniel, had seen the vision, that I sought understanding; and behold, standing before me was one like the appearance of a man. ¹⁶And I heard the voice of a man between *the banks of* U-lai, and he called out and said, "Gabriel, give this *man* an understanding of the vision." ¹⁷So he came near to where I was standing, and when he came I was frightened and fell on my face; but he said to me, "Son of man, understand that the vision pertains to the time of the end." ¹⁸Now while he was talking with me, I sank into a deep sleep with my face to the ground; but he touched me and made me stand upright. ¹⁹And he said, "Behold, I am going to let you know what will occur at the final period of the indignation, for *it* pertains to the appointed time of the end."

The ram's identity (8.20)

²⁰The ram which you saw with the two horns represents the kings of Medes and Persians.

The goat (8.21-8.27)

²¹And the shaggy male goat *represents* the king of Greece, and the large horn that is between his eyes is the first king. ²²And the broken *horn* and the four *horns* that arose in its place *represent* four kingdoms which will arise from *his* nation, although not with his power.

²³"And in the latter period of their rule,
When the transgressors have finished *their course*,
A king will arise
Strong of face and skilled in intrigue.

²⁴And his power will be mighty, but not by his *own*
power,
And he will destroy to an extraordinary degree
And prosper and perform *his will*;
He will destroy mighty men and people of the holy
ones.

²⁵And through his shrewdness
He will cause deceit to succeed by his hand;
And he will magnify *himself* in his heart,
And he will destroy many while *they are* at ease.
He will even stand against the Prince of princes,

Daniel 8.26-9.12

But he will be broken without human agency.
26And the vision of the evenings and mornings
Which has been told is true;
But keep the vision secret,
For it pertains to many days *in the future*."

27Then I, Daniel, was exhausted and sick for days. Then I got up *again* and carried on the king's business; but I was astounded at the vision, and there was none to make me understand *it*.

Daniel's prayer for his people (9.1-9.19)

9 1In the first year of Darius the son of Ahasuerus, of Medes descent, who was made king over the kingdom of the Chaldeans—2in the first year of his reign I, Daniel, observed in the books the number of the years which was *revealed* as the word of YHWH to Jeremiah the prophet for the completion of the desolations of Jerusalem, *namely*, seventy years. 3So I set my face to the Lord God to seek *Him* by prayer and supplications, with fasting, sackcloth, and ashes. 4And I prayed to YHWH my God and confessed and said, "Alas, O Lord, the great and awesome God, who keeps His covenant and lovingkindness for those who love Him and keep His commandments, 5we have sinned, committed iniquity, acted wickedly, and rebelled, even turning aside from Thy commandments and ordinances. 6Moreover, we have not listened to Thy servants the prophets, who spoke in Thy name to our kings, our princes, our fathers, and all the people of the land. 7Righteousness belongs to Thee, O Lord, but to us the shame of face, as it is this day—to the men of Judah, the inhabitants of Jerusalem, and all Israel, those who are nearby and those who are far away in all the countries to which Thou hast driven them, because of their unfaithful deeds which they have committed against Thee. 8The shame of face belongs to us, O YHWH, to our kings, our princes, and our fathers, because we have sinned against Thee. 9To the Lord our God belong compassion and forgiveness, for we have rebelled against Him; 10nor have we obeyed the voice of YHWH our God, to walk in His teachings which He set before us through His servants the prophets. 11Indeed all Israel has transgressed Thy law and turned aside, not obeying Thy voice; so the curse has been poured out on us, along with the oath which is written in the law of Moses the servant of God, for we have sinned against Him. 12Thus He has confirmed His words which He had spoken against us and against our rulers who ruled us, to bring on us great calamity; for under the whole heaven there has not been done *anything* like what was done to Jerusalem.

Đa-ni-ên 8.26-9.12

Nhưng hắn sẽ bị bẻ gãy mà không cần yếu tố con người.
26Và sự hiện-thấy của các buổi chiều và các buổi sáng
Đã được nói đến là thật;
Nhưng hãy giữ bí-mật sự hiện-thấy ấy,
Vì nó thuộc về nhiều ngày *trong tương-lai*."

27Đoạn tôi, Đa-ni-ên, bị mệt nhọc và trở bệnh trong mấy ngày. Rồi tôi chỗi dậy mà thi hành công việc của nhà vua; nhưng tôi lấy làm kinh-ngạc về sự hiện-thấy, và chẳng có ai làm cho tôi hiểu.

Lời cầu-nguyện của Đa-ni-ên cho dân của mình (9.1-9.19)

9 1Trong năm thứ nhất của Đa-ri-út con trai của A-suê-ru, thuộc dòng-dõi người Mê-di, được làm vua trên vương-quốc dân Canh-đê—2trong năm thứ nhất của triều-đại người, tôi, Đa-ni-ên, quan-sát trong các sách số năm đã được *tiết lộ* khi lời của Đức GIA-VÊ đến với tiên-tri Giê-rê-mi, để cho các sự tàn-phá Giê-ru-sa-lem hoàn-tất là 70 năm. 3Vì vậy tôi đặt mặt tôi hướng lên Chúa Đức Chúa TRỜI để tìm-cầu Ngài bằng sự cầu-nguyện và nài-xin, với kiêng-ăn, mặc vải gai, và đội tro. 4Và tôi cầu-nguyện cùng GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của tôi, xưng tội, và nói: "Ôi! Chúa ôi, Đức Chúa TRỜI vĩ đại và đáng khiếp-sợ, là Đấng giữ giao-ước và sự ân-cần thương-yêu của Ngài cho những kẻ yêu-thương Ngài và giữ các điều-răn của Ngài, 5chúng con đã phạm tội, đã làm điều độc-ác, đã hành-động một cách độc-ác, và đã phản loạn, ngay cả xoay-bò các điều-răn và các mạng-lệnh của Chúa. 6Hơn nữa, chúng con đã không nghe lời các đấng tiên-tri tôi-tớ của Chúa, những vị đã nói nhân danh Chúa cùng các vua của chúng con, các ông hoàng chúng con, và tất cả dân-chúng trong xứ. 7Sự công-chính thuộc về Chúa, Chúa ôi, nhưng sự xấu-hổ mặt-mũi thuộc về chúng con, như ngày nay—thuộc về các người của Giu-đa, cư-dân Giê-ru-sa-lem, và tất cả Y-sơ-ra-ên, những kẻ ở gần và những kẻ ở xa trong tất cả các xứ mà Chúa đã đuổi họ đến, vì các việc làm bất trung của họ mà họ đã làm chống Chúa. 8Sự xấu-hổ mặt-mũi thuộc về chúng con, Đức GIA-VÊ ôi, thuộc về các vị vua chúng con, các ông hoàng chúng con, và tổ-phụ chúng con, vì chúng con đã phạm tội chống Chúa. 9Thuộc về Chúa Đức Chúa TRỜI của chúng con là lòng thương-xót và sự tha-thứ, vì chúng con đã dấy loạn chống Ngài; 10chúng con cũng đã chẳng tuân theo tiếng của GIA-VÊ Đức Chúa TRỜI của chúng con, để bước đi theo các lời dạy của Ngài mà Ngài đã để trước mặt chúng con qua các tiên-tri tôi-tớ của Ngài. 11Quả thật, toàn thể Y-sơ-ra-ên đã vi-phạm luật-pháp của Chúa và đã xoay đi, không vâng-phục tiếng của Chúa; vì vậy sự rửa-sả đã đổ ra trên chúng con, cùng với lời thề được viết trong luật-pháp của Môi-se tôi-tớ của Đức Chúa TRỜI, vì chúng con đã phạm tội cùng Ngài. 12Như thế Ngài đã chứng-thực các lời của Ngài mà Ngài đã phán chống chúng con, chống các nhà cai-trị của chúng con là những người đã cai-trị chúng con, để giáng trên chúng con tai-họa lớn; vì dưới toàn-thể tầng trời, chẳng có *một cái gì* đã được gây ra như điều đã được gây ra cho Giê-ru-sa-lem.

¹³Như đã được viết trong sách luật-pháp của Môi-se, mọi tai-họa này đã đến trên chúng con; vậy mà chúng con đã chẳng tìm-kiếm ân-huệ của GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI chúng con bằng cách xoay bỏ điều độc-ác của chúng con và bằng cách chú-ý vào lẽ-thật của Chúa. ¹⁴Vì vậy, ĐỨC GIA-VÊ đã dồn tai-họa lại và đã giáng nó trên chúng con; vì GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI chúng con công-chính trong mọi việc của Ngài mà Ngài đã làm, nhưng chúng con đã chẳng vâng theo tiếng của Ngài. ¹⁵Và bây giờ, ôi Chúa ĐỨC Chúa TRỜI của chúng con, là Đấng đã đem dân Chúa ra khỏi xứ Ê-díp-tô với một bàn tay mạnh-mẽ và đã làm thành một danh cho chính Chúa, như ngày nay—chúng con đã phạm tội, chúng con đã độc-ác. ¹⁶Chúa ôi, theo mọi sự công-chính của Chúa, bây giờ xin con giận của Chúa và con thịnh-nộ của Chúa xoay đi khỏi thành Giê-ru-sa-lem của Chúa, núi thánh của Chúa; vì tội-lỗi của chúng con và các điều độc-ác của tô-phụ của chúng con, Giê-ru-sa-lem và dân của Chúa đã trở thành một điều si-nhục đối với tất cả những kẻ chung-quanh chúng con. ¹⁷Vì vậy, bây giờ, ĐỨC Chúa TRỜI của chúng con, xin nghe lời cầu-nguyện của tôi-tớ này của Chúa và các lời cầu xin của nó, và vì có Chúa, Chúa ôi, xin mặt Chúa soi sáng trên nơi thánh tan-hoang của Chúa. ¹⁸ĐỨC Chúa TRỜI của con ôi, xin nghiêng tai của Chúa và nghe! Xin mở các mắt của Chúa và nhìn các sự tan-hoang của chúng con và cái thành được gọi bởi danh của Chúa; vì chúng con chẳng trình các lời cầu xin của chúng con trước mặt Chúa vì các sự công-chính của chúng con, nhưng vì lòng thương-xót cả-thể của Chúa. ¹⁹Chúa ôi, xin nghe! Chúa ôi, xin tha-thứ! Chúa ôi, xin lắng nghe và hành động! Vì có riêng của Chúa, ĐỨC Chúa TRỜI của con ôi, xin đừng trì-hoãn, bởi vì thành của Chúa và dân của Chúa đều được gọi bởi danh của Chúa."

Gáp-ri-ên đem cho câu trả lời (9.20-9.23)

²⁰Bây giờ, trong khi tôi đang nói và cầu-nguyện, và xưng tội của tôi và tội của dân Y-so-ra-ên của tôi, và đang trình lời cầu xin trước mặt GIA-VÊ ĐỨC Chúa TRỜI tôi nhân danh núi thánh của ĐỨC Chúa TRỜI tôi, ²¹trong khi tôi còn đang nói lời cầu-nguyện, thì người đàn-ông Gáp-ri-ên mà tôi đã từng thấy trong sự hiện-thấy trước đây, đến cùng tôi trong khi tôi mệt mỏi vào khoảng lúc dâng hiến buổi chiều. ²²Và ông ấy cho tôi sự dạy-dỗ và nói với tôi rằng: "Hỡi Đa-ni-ên, nay ta đã tới để cho ngươi sự sáng-suốt với sự hiểu-biết. ²³Lúc bắt đầu các lời cầu xin của ngươi, thì lời đã đi ra, và ta đã đến để nói cho ngươi, vì ngươi rất được quý-trọng; vì vậy, hãy lưu-ý đến thông-diệp ấy và hãy hiểu được sự hiện-thấy ấy."

Bảy-mươi tuần-lẽ và Đấng Chịu-xức-dầu (9.24-9.27)

²⁴"Bảy-mươi tuần-lẽ đã được hạ lệnh cho dân của ngươi và thành thánh của ngươi, để chấm-dứt sự vi-phạm, để kết-thúc tội-lỗi, để chuộc tội lỗi, để đem vào sự công-chính đời đời, để đóng ấn sự hiện-thấy và đấng tiên-tri, và để xức-dầu chỗ chí thánh. ²⁵Vì vậy, ngươi phải biết và nhận rõ rằng từ khi lời đề phục-hồi và tái thiết Giê-ru-sa-lem được truyền ra cho đến Đấng Chịu-xức-dầu vị Hoàng-tử sẽ là 7 tuần-lẽ và 62 tuần-lẽ; nó sẽ được xây lại với quảng-trường và hào, ngay cả trong các thời-kỳ đau-khổ."

¹³As it is written in the law of Moses, all this calamity has come on us; yet we have not sought the favor of YHWH our God by turning from our iniquity and giving attention to Thy truth. ¹⁴Therefore, YHWH has kept the calamity in store and brought it on us; for YHWH our God is righteous with respect to all His deeds which He has done, but we have not obeyed His voice. ¹⁵And now, O Lord our God, who hast brought Thy people out of the land of Egypt with a mighty hand and hast made a name for Thyself, as it is this day—we have sinned, we have been wicked. ¹⁶O Lord, in accordance with all Thy righteousnesses, let now Thine anger and Thy wrath turn away from Thy city Jerusalem, Thy holy mountain; for because of our sins and the iniquities of our fathers, Jerusalem and Thy people *have become* a reproach to all those around us. ¹⁷So now, our God, listen to the prayer of Thy servant and to his supplications, and for Thy sake, O Lord, let Thy face shine on Thy desolate sanctuary. ¹⁸O my God, incline Thine ear and hear! Open Thine eyes and see our desolations and the city which is called by Thy name; for we are not presenting our supplications before Thee on account of our righteousnesses, but on account of Thy great compassion. ¹⁹O Lord, hear! O Lord, forgive! O Lord, listen and take action! For Thine own sake, O my God, do not delay, because Thy city and Thy people are called by Thy name."

Gabriel brings an answer (9.20-9.23)

²⁰Now while I was speaking and praying, and confessing my sin and the sin of my people Israel, and presenting my supplication before YHWH my God in behalf of the holy mountain of my God, ²¹while I was still speaking in prayer, then the man Gabriel, whom I had seen in the vision previously, came to me in my extreme weariness about the time of the evening offering. ²²And he gave me instruction and talked with me, and said, "O Daniel, I have now come forth to give you insight with understanding. ²³At the beginning of your supplications the word went out, and I have come to tell you, for you are highly esteemed; so give heed to the message and gain understanding of the vision."

Seventy weeks and the Messiah (9.24-9.27)

²⁴"Seventy weeks have been decreed for your people and your holy city, to finish the transgression, to make an end of sin, to make atonement for iniquity, to bring in everlasting righteousness, to seal up vision and prophet, and to anoint the most holy place. ²⁵So you are to know and discern that from the issuing of a word to restore and rebuild Jerusalem until Messiah the Prince there will be seven weeks and sixty-two weeks; it will be built again, with plaza and moat, even in times of distress."

Daniel 9.26-10.14

²⁶Then after the sixty-two weeks the Messiah will be cut off and have nothing, and the people of the prince who is to come will destroy the city and the sanctuary. And its end *will come* with a flood; even to the end there will be war; desolations are determined. ²⁷And he will make a firm covenant with the many for one week, but in the middle of the week he will put a stop to sacrifice and grain offering; and on the wing of abominations *will come* one who makes desolate, even until a complete destruction, one that is decreed, is poured out on the one who makes desolate."

Daniel is terrified by a vision (10.1-10.9)

10 ¹In the third year of Cyrus king of Persians a word was revealed to Daniel, who was named Belteshazzar; and the word was true and *one of* great conflict, but he understood the word and had an understanding of the vision. ²In those days I, Daniel, had been mourning for three entire weeks. ³I did not eat any tasty food, nor did meat or wine enter my mouth, nor did I use any ointment at all, until the entire three weeks were completed. ⁴And on the twenty-fourth day of the first month, while I was by the bank of the great river, that is, the Hiddekel, ⁵I lifted my eyes and looked, and behold, there was a certain man dressed in linen, whose waist was girded with *a belt of* pure gold of Uphaz. ⁶His body also was like beryl, his face had the appearance of lightning, his eyes were like flaming torches, his arms and feet like the gleam of polished bronze, and the sound of his words like the sound of a tumult. ⁷Now I, Daniel, alone saw the vision, while the men who were with me did not see the vision; nevertheless, a great dread fell on them, and they ran away to hide themselves. ⁸So I was left alone and saw this great vision; yet no strength was left in me, for my natural color turned to a deathly pallor, and I retained no strength. ⁹But I heard the sound of his words; and as soon as I heard the sound of his words, I fell into a deep sleep on my face, with my face to the ground.

Daniel comforted (10.10-10.21)

10 Then behold, a hand touched me and set me trembling on my knees and the palms of my hands. ¹¹And he said to me, "O Daniel, man of high esteem, understand the words that I am about to tell you and stand upright, for I have now been sent to you." And when he had spoken this word to me, I stood up trembling. ¹²Then he said to me, "Do not be afraid, Daniel, for from the first day that you set your heart on understanding *this* and on humbling yourself before your God, your words were heard, and I have come in response to your words. ¹³But the prince of the kingdom of Persia was withstanding me for twenty-one days; then behold, Michael, one of the chief princes, came to help me, for I had been left there with the kings of Persia. ¹⁴Now I have come to give you an understanding of what will happen to your people in the end of the days, for the vision pertains to the days yet *future*."

Đa-ni-ên 9.26-10.14

²⁶Đoạn, sau 62 tuần-lễ Đấng Chịu-xức-đầu sẽ bị cắt đứt và sẽ không có gì hết, và đám dân của ông hoàng là kẻ sắp đến, sẽ hủy-diệt thành ấy và nơi thánh ấy. Và sự cuối-cùng của nó sẽ đến với một cơn lụt; tới lúc cuối-cùng sẽ có cả chiến-tranh; các sự tan-hoang được định rồi. ²⁷Và kẻ ấy sẽ lập một giao-ước vững bền với nhiều người trong một tuần-lễ, nhưng vào giữa tuần-lễ đó hắn sẽ chấm-dứt tế vật và của-lễ thóc lúa; và trên cánh của sự ghê-tởm, kẻ làm tan-hoang sẽ đến, cả cho đến khi một sự tiêu diệt hoàn-toàn, là điều đã được hạ lệnh, bị đổ ra trên kẻ làm tan-hoang ấy."

Đa-ni-ên bị kinh-khủng bởi một sự hiện-thấy (10.1-10.9)

10 ¹Trong năm thứ ba của vua Si-ru của Phe-rơ-sơ, một lời được tiết-lộ cho Đa-ni-ên, có tên là Bê-nơ-xát-sa; và lời đó là thật và về một cuộc xung-đột lớn, nhưng người đã hiểu lời đó và đã hiểu được sự hiện-thấy. ²Trong các ngày đó, tôi, Đa-ni-ên, đang khóc lóc trong trọn 3 tuần-lễ. ³Tôi đã không ăn bất cứ một món ngon nào, thịt và rượu nho cũng đã chẳng vào miệng tôi, tôi cũng đã chẳng dùng dầu xức nào, cho đến khi trọn 3 tuần-lễ ấy đã hết. ⁴Và vào ngày hai-mươi-bốn của tháng giêng, trong khi tôi ở bên bờ của con sông lớn ấy, đó là sông Hi-đê-ke, ⁵tôi ngước mắt của tôi lên mà nhìn, và kia, có một người mặc vải lanh, có một dây nịt bằng vàng ròng U-pha trên thắt lưng. ⁶Thân thể người cũng như bích-ngọc, mặt người trông như tia chớp, các mắt của người giống như đuốc đang cháy, những cánh tay và các bàn chân của người như ánh lấp lánh của đồng thiếc đánh bóng, và tiếng nói của người như tiếng náo động. ⁷Bấy giờ, một mình tôi, Đa-ni-ên, đã thấy sự hiện-thấy, trong khi các người ở cùng với tôi đã chẳng thấy sự hiện-thấy ấy; tuy nhiên, một sự khùng khiếp giáng trên họ, và họ chạy trốn. ⁸Vì vậy tôi bị bỏ lại một mình và thấy sự hiện-thấy lớn-lao này; nhưng tôi không còn sức-lực nào, vì màu da tự-nhiên của tôi đã biến thành xanh-xao chết-chóc, và tôi không cảm được sức-lực nào. ⁹Nhưng tôi nghe tiếng nói của người; và vừa khi tôi đã nghe tiếng nói của người xong, tôi chìm vào một giấc ngủ mê trên mặt của tôi, mặt tôi úp xuống đất.

Đa-ni-ên được an-ủi (10.10-10.21)

10 Lúc đó kia, có một bàn tay đụng tôi và khiến đầu-gối của tôi và các lòng bàn tay của tôi run-rẩy. ¹¹Người nói với tôi: "Hỡi Đa-ni-ên, kẻ được kính-trọng rất nhiều, hãy hiểu các lời mà ta sắp báo người và đứng thẳng lên đi, vì ta nay đã được sai đến cùng người." Và khi người nói lời này cùng tôi, tôi đứng lên run-rẩy. ¹²Đoạn người nói với tôi: "Đừng sợ, hỡi Đa-ni-ên, vì từ ngày đầu mà người đã để tâm người để hiểu-biết sự này và để hạ mình trước mặt Đức Chúa TRỜI của người, thì các lời của người đã được nghe rồi, và ta đã đến để đáp ứng các lời của người. ¹³Nhưng ông hoàng⁽¹⁾ của vương-quốc Phe-rơ-sơ đã đang chống-cự ta trong 21 ngày; rồi, này, Mi-ca-ên, một trong các ông hoàng trưởng, đã đến giúp ta, vì ta đã bị để lại ở đó với các vị vua của Phe-rơ-sơ. ¹⁴Nay ta đã đến để cho người một sự hiểu-biết về việc sẽ xảy đến cho dân người vào sự cuối cùng của các ngày, vì sự hiện-thấy về các ngày ấy hãy còn trong tương-lai."

¹Trong chương này "ông hoàng" ám-chỉ qui-sứ hay thiên-sứ

15Và khi người đã nói với tôi theo các lời này, tôi để mặt tôi hướng về mặt đất và không nói được lời nào. 16Và kia, khi cái gì giống như các con trai loài người đang đụng các môi của tôi, thì tôi mở được miệng của tôi mà lên tiếng, và nói với người đang đứng trước mặt tôi: "Hỡi chúa của tôi, kết quả của sự hiện-thấy là các nỗi đau đớn đã đến trên tôi, và tôi đã không còn được sức-lực nào. 17Vì làm thế nào một tôi-tớ thể này của chúa của tôi lại có thể nói với *một đấng* như chúa của tôi thể này? Về phần tôi, ngay bây giờ không còn sức-lực nào trong tôi, cũng không có một hơi-thở nào đã còn lại trong tôi."

18Rồi *đấng này* với hình-dáng loài người đụng tôi một lần nữa và tăng thêm sức-lực cho tôi. 19Và người nói: "Hỡi kẻ được kính-trọng rất nhiều, đừng sợ. Bình-an cho ngươi; hãy lấy can-đảm và được can-đảm!" Bây giờ, vừa khi người đã nói với tôi, tôi đã nhận được sức-lực và nói: "Xin chúa của tôi nói, vì chúa đã thêm sức-lực cho tôi." 20Rồi người nói: "Ngươi có biết tại sao ta đã đến cùng ngươi chăng? Nhưng bây giờ, ta sẽ trở về để đánh lại ông hoàng của Phe-rơ-sơ; ta đang tiến tới như vậy, và kia, ông hoàng của Gờ-réc⁽¹⁾ sắp đến. 21Tuy nhiên, ta sẽ nói cho ngươi biết điều được khắc trong bảng viết về lẽ-thật. Tuy nhiên, không có ai cùng đứng vững với ta chống các *lực-lượng* này trừ Mi-ca-ên ông hoàng của các ngươi."

Các xung-đột sắp tới (11.1-11.45)

11 1"Và trong năm đầu của Đa-ri-út người Mê-đi, việc tôi căng đáng là một sự khuyến-khích và một sự bảo-vệ cho người. 2Và bây giờ tôi sẽ nói cho ngươi biết lẽ-thật. Đây, có 3 vua nữa sắp nổi lên tại Phe-rơ-sơ. Đoạn một *vua* thứ tư sẽ được nhiều của-cải hơn tất cả chúng; vừa khi vua ấy trở nên mạnh nhờ của-cải của hắn, thì hắn sẽ khơi-dậy toàn-thể đế-quốc chống lại vương-quốc Gờ-réc. 3Và một vua hùng mạnh sẽ nổi lên, và hắn sẽ cai-trị với quyền lớn và thích gì thì làm đó. 4Nhưng vừa khi hắn dấy lên, thì vương-quốc của hắn bị vỡ và bị chia ra từng mảnh theo 4 con gió của bầu trời, nhưng không cho con cháu của hắn, cũng không theo uy quyền của hắn mà hắn đã vận dụng; vì quyền bính của hắn sẽ bị búng đi và bị giao cho những kẻ khác ngoài chúng⁽²⁾.

5"Đoạn vì vua phương Nam sẽ mạnh lên, cùng với *một* trong các ông hoàng của hắn, là người sẽ trở lên trên hắn và đạt được quyền thống-trị; lãnh thổ của hắn sẽ lớn. 6Và sau vài năm, chúng sẽ kết đồng-minh, và con gái của vua phương Nam sẽ đến cùng vua phương Bắc để thực-hiện một hiệp ước hòa-bình. Nhưng ả sẽ không giữ được sức mạnh của cánh tay của ả⁽³⁾, hắn cũng sẽ chẳng còn với cánh tay của hắn, nhưng ả sẽ bị nộp, cùng với những kẻ đã đưa ả vào, và cha của ả, cùng kẻ đã ủng-hộ ả trong các lúc đó.

15And when he had spoken to me according to these words, I set my face toward the ground and became speechless. 16And behold, as a likeness of sons of man was touching my lips, then I opened my mouth and spoke, and said to him who was standing before me, "O my lord, as a result of the vision my pains have come upon me, and I have retained no strength. 17For how can such a servant of my lord talk with such as my lord? As for me, there remains just now no strength in me, nor has any breath been left in me."

18Then *this* one with human appearance touched me again and strengthened me. 19And he said, "O man of high esteem, do not be afraid. Peace to you; take courage and be courageous!" Now as soon as he spoke to me, I received strength and said, "May my lord speak, for you have strengthened me." 20Then he said, "Do you know why I came to you? But I shall now return to fight against the prince of Persia; so I am going forth, and behold, the prince of Greece is about to come. 21However, I will tell you what is inscribed in the writing of truth. Yet there is no one who stands firmly with me against these *forces* except Michael your prince."

Conflicts to come (11.1-11.45)

11 1"And in the first year of Darius the Medes, my standing up was an encouragement and a protection for him. 2And now I will tell you the truth. Behold, three more kings are going to arise in Persia. Then a fourth will gain far more riches than all *of them*; as soon as he becomes strong through his riches, he will arouse the whole *empire* against the realm of Greece. 3And a mighty king will arise, and he will rule with great authority and do as he pleases. 4But as soon as he has arisen, his kingdom will be broken up and parceled out toward the four winds of the heaven, though not to his own descendants, nor according to his authority which he wielded: for his sovereignty will be uprooted and *given to* others besides them."

5"Then the king of the South will grow strong, along with *one of* his princes who will gain ascendancy over him and obtain dominion; his domain *will be* a great dominion *indeed*. 6And after some years they will form an alliance, and the daughter of the king of the South will come to the king of the North to carry out a peaceful arrangement. But she will not retain her strength of arm, nor will he remain with his arm, but she will be given up, along with those who brought her in, and the one who sired her, as well as he who supported her in *those* times."

¹nước Hy Lạp (Greece)

²tức là: con cháu

³tức là: không giữ được quyền lực...

Daniel 11.7-11.23

⁷But one of the descendants of her line will arise in his place, and he will come against *their* army and enter the fortress of the king of the North, and he will deal with them and display *great* strength. ⁸And also their gods with their metal images *and* their precious vessels of silver and gold he will take into captivity to Egypt, and he on his part will refrain from *attacking* the king of the North for *some* years. ⁹Then the latter will enter the realm of the king of the South, but will return to his *own* land.

¹⁰"And his sons will mobilize and assemble a multitude of great forces; and one of them will keep on coming and overflow and pass through, that he may again wage war up to his *very* fortress. ¹¹And the king of the South will be enraged and go forth and fight with the king of the North. Then the latter will raise a great multitude, but *that* multitude will be given into the hand of the *former*. ¹²When the multitude is carried away, his heart will be lifted up, and he will cause tens of thousands to fall; yet he will not prevail. ¹³For the king of the North will again raise a greater multitude than the former, and after an interval of some years he will press on with a great army and much equipment.

¹⁴"Now in those times many will rise up against the king of the South; the violent ones among your people will also lift themselves up in order to fulfill the vision, but they will fall down. ¹⁵Then the king of the North will come, cast up a siege mound, and capture a well-fortified city, and the forces of the South will not stand *their ground*, not even their choicest troops, for there will be no strength to make a stand. ¹⁶But he who comes against him will do as he pleases, and no one will *be able to* withstand him; he will also stay *for a time* in the Beautiful Land, with destruction in his hand. ¹⁷And he will set his face to come with the power of his whole kingdom, bringing with him a proposal of peace which he will put into effect; he will also give him the daughter of women to ruin it. But she will not take a stand *for him* or be on his side. ¹⁸Then he will turn his face to the coastlands and capture many. But a commander will put a stop to his scorn against him; moreover, he will repay him for his scorn. ¹⁹So he will turn his face toward the fortresses of his own land, but he will stumble and fall and be found no more.

²⁰"Then in his place one will arise who will send an oppressor through the adornment of *his* kingdom; yet within a few days he will be shattered, though neither in anger nor in battle. ²¹And in his place a despicable person will arise, on whom the honor of kingship has not been conferred, but he will come in a time of tranquility and seize the kingdom by intrigue. ²²And the overflowing forces will be flooded away before him and shattered, and also the prince of the covenant. ²³And after an alliance is made with him he will practice deception, and he will go up and gain power with a small *force of* people.

Đa-ni-ên 11.7-11.23

⁷Nhưng một con cháu trong dòng-dõi của ã sẽ chỗi dậy trong chỗ của hấn, rồi hấn sẽ đến chống lại quân-đội của chúng và tiến vào đồn-lũy của vua phương Bắc, và hấn sẽ xử lý chúng và phô-trương sức mạnh. ⁸Và các thần của chúng với các hình-ảnh bằng kim-loại và các bình chứa quý báu bằng bạc và vàng, hấn sẽ lấy đem đến Ê-díp-tô⁽¹⁾, còn hấn, hấn sẽ kèm việc *tấn-công* vua phương Bắc trong vài năm. ⁹Rồi, vua thứ hai sẽ tiến vào lãnh địa của vua phương Nam, nhưng sẽ trở về xứ của hấn.

¹⁰"Và các con trai của hấn sẽ huy-động và tập-hợp một đám đông các lực-lượng lớn; và một đũa trong bọn sẽ cứ đến, tràn ngập, và đi qua, để nó lại có thể gây chiến với đồn-lũy của vua phương Nam. ¹¹Và vua phương Nam sẽ bị chọc điên lên và tiến tới đánh nhau với vua phương Bắc. Rồi vì vua phương Bắc sẽ đẩy lên đám đông lớn, nhưng đám đông đó sẽ bị phó vào tay vua phương Nam. ¹²Khi đám đông đó bị đem đi, tâm của hấn sẽ được nâng lên, và hấn sẽ khiến cho hàng vạn ngã gục; tuy nhiên hấn cũng sẽ không thắng thế. ¹³Vì vua phương Bắc sẽ lại đẩy lên một đám đông lớn hơn đám đông trước, và sau khoảng vài năm hấn sẽ tiến tới với một quân-đội lớn và nhiều trang-thiết-bị.

¹⁴"Bấy giờ trong các lúc đó nhiều kẻ sẽ nổi lên chống vua phương Nam; những kẻ hung-dữ ở trong dân người cũng sẽ tự nâng mình lên cốt để làm ứng-nghiệm sự hiện-thấy đó, nhưng chúng sẽ ngã gục. ¹⁵Sau đó, vua phương Bắc sẽ đến, đắp ụ bao-vây, và chiếm lấy một thành có công-sự vững-chắc, và các lực-lượng của phương Nam sẽ không đứng vững, ngay cả những lính tinh-nhuệ của chúng cũng không, vì sẽ không có sức nào để chống lại. ¹⁶Nhưng kẻ đến đánh nó sẽ thích gì thì làm đó, và sẽ không có ai chống-cự hấn; hấn cũng sẽ ở lại trong Đất Đẹp-đẽ, với sự phá-hủy trong tay hấn. ¹⁷Và hấn nhất quyết đến với sức mạnh của toàn vương-quốc hấn, và đem theo một đề nghị hoà bình mà hấn sẽ làm hiệu nghiệm; hấn cũng sẽ cho nó đưa con gái của các bà để làm lật đổ nó. Nhưng ã sẽ không binh-vực hay theo phe hấn. ¹⁸Rồi hấn sẽ quay mặt hấn về các vùng duyên hải và chiếm nhiều nơi. Nhưng có một vị chỉ-huy-trưởng sẽ kết thúc sự khinh-miệt của hấn chống lại mình; hơn thế nữa, ông ta sẽ trả đũa hấn vì sự khinh-miệt của hấn. ¹⁹Thế là hấn sẽ quay mặt hấn hướng về các đồn-lũy của xứ của hấn, nhưng hấn sẽ vấp, ngã, và chẳng ai thấy nữa.

²⁰"Rồi, trong vị trí của hấn, một người sẽ chỗi dậy, là kẻ sẽ phái một kẻ áp-bức qua hào quang của vương-quốc hấn; nhưng trong vài ngày người ấy sẽ bị đập tan, dù không trong cơn giận cũng chẳng trong chiến-trận. ²¹Và, trong vị trí của người ấy, một kẻ đáng tìm sẽ chỗi dậy, mà vinh-dự của ngôi vua đã chẳng được trao trên kẻ đó, nhưng hấn sẽ đến trong thời yên-ổn và chiếm lấy vương-quốc bằng mánh-khoé. ²²Và các lực-lượng biển người sẽ bị càn quét trước mặt hấn và tan tành, và ông chủ của giao-ước cũng vậy. ²³Và sau khi một đồng-minh được lập với hấn, hấn sẽ dùng dối-trá, hấn sẽ tiến lên và đạt sức mạnh với một đám dân nhỏ.

¹tức là: Ai Cập

Đa-ni-ên 11.24-11.40

24Trong một thời yên-ổn, hấn sẽ vào *các phần* giàu nhất của vương-quốc ấy, và hấn sẽ đạt được điều mà tổ-phụ của hấn đã chẳng bao giờ đạt được, tổ-tiên của hấn cũng không; hấn sẽ chia của cướp-bóc, của ăn-cấp, và của-cái giữa vòng chúng, và hấn sẽ chế ra các âm-muru của hấn chống các đồn-lũy, nhưng *chỉ* trong một thì. 25Và hấn sẽ khuấy động sức và tâm của hấn chống vua phương Nam với một quân-đội lớn; vì vậy vua phương Nam sẽ huy-động một quân-đội cực kỳ lớn và hùng mạnh cho chiến-tranh; nhưng hấn sẽ không chống-cự được, vì có các âm-muru sẽ được chế ra chống hấn. 26Và những kẻ ăn đồ ăn ngon của hấn sẽ diệt hấn, và quân-đội của hấn sẽ bị quét sạch, và nhiều người sẽ gục chết. 27Còn cả 2 vua ấy, tâm họ sẽ đặt vào sự độc-ác, và chúng sẽ nói láo *với nhau* tại cùng một bàn ăn; nhưng chúng sẽ không thành-công, vì sự cuối-cùng vẫn còn *phải đến* vào thời đã định. 28Rồi hấn sẽ trở về đất của hấn với nhiều của-cái; nhưng tâm hấn sẽ chống giao-ước thánh, và hấn sẽ ra tay và trở về xử hấn.

29"Vào thời đã định, hấn sẽ trở lại và vào phương Nam, nhưng kết quả của lần cuối-cùng này sẽ không như lần trước. 30Vì các tàu ở Kít-tim sẽ đến chống hấn; vì vậy, hấn sẽ nản lòng, và sẽ trở về và giận điên lên với giao-ước thánh và ra tay; vì vậy, hấn sẽ trở lại và coi trọng những kẻ bỏ rơi giao-ước thánh. 31Và các lực-lượng từ hấn sẽ chỗi dậy, làm ô-uế đồn-lũy nơi thánh, và dẹp bỏ lễ hiến-tế thường kỳ. Và chúng sẽ dựng lên vật ghê-tởm, là vật làm điều-tàn. 32Và bằng nịnh-hót, hấn sẽ làm bại hoại những kẻ hành-động độc-ác đối với giao-ước ấy, nhưng số người biết Đức Chúa TRỜI của họ sẽ dương oai và ra tay. 33Và những kẻ có sự sáng-suốt ở giữa vòng dân-chúng sẽ ban sự hiểu-biết cho nhiều người; nhưng họ sẽ ngã bởi gươm, bởi lửa, bị bắt tù, và bởi cướp-bóc, trong *nhiều* ngày. 34Bấy giờ, khi họ ngã, họ sẽ được giúp-đỡ một chút, và nhiều người sẽ liên kết với họ trong sự đạo-đức-già. 35Và có người trong những kẻ sáng-suốt sẽ ngã, cốt để tinh-luyện, thanh-lọc, và làm cho họ trắng, cho đến thời cuối; vì nó vẫn còn *phải đến* vào thời đã định.

36"Lúc đó vua ấy sẽ thích gì thì làm đó, và hấn sẽ nâng mình lên và tự tôn tự đại hơn mọi thần, và sẽ nói các điều phi-thường chống Đức Chúa TRỜI của các thần; và hấn sẽ thành-tự cho đến khi sự phẫn-nộ được chấm-dứt, vì mọi điều đã có sắc-lệnh thì sẽ được làm xong. 37Và hấn sẽ không biểu lộ sự kính-trọng nào đối với các thần của tổ-phụ của hấn hoặc thèm muốn đàn-bà, hấn cũng sẽ không tỏ ra kính-trọng một thần nào *khác*; vì hấn sẽ tự cao tự đại hơn tất cả. 38Nhưng để thay thế, hấn sẽ tôn-vinh một thần của các đồn-lũy, một thần mà tổ-phụ của hấn đã chẳng biết; hấn sẽ tôn-vinh *thần đó* với vàng, bạc, đá đất-giá, và châu-báu. 39Và hấn sẽ ra tay chống cái đồn-lũy vững-bền nhất trong các đồn-lũy với sự giúp-đỡ của một thần lạ; hấn sẽ ban vinh-dự lớn cho những kẻ thừa-nhận hấn và hấn sẽ cho chúng cai-trị nhiều người, và sẽ chia đất ra thành từng phần để bán.

40"Và vào thời cuối, vua phương Nam sẽ đụng độ với hấn, và vua phương Bắc sẽ ồ ạt chống hấn bằng chiến-xa, kỵ-binh, và nhiều tàu; và hấn sẽ vào các quốc gia, tràn-ngập và đi xuyên qua.

Daniel 11.24-11.40

24In a time of tranquility he will enter the richest *parts* of the realm, and he will accomplish what his fathers never did, nor his ancestors; he will distribute plunder, booty, and possessions among them, and he will devise his schemes against strongholds, but *only* for a time. 25And he will stir up his strength and heart against the king of the South with a large army; so the king of the South will mobilize an extremely large and mighty army for war; but he will not stand, for schemes will be devised against him. 26And those who eat his choice food will destroy him, and his army will be swept away, and many will fall down slain. 27As for both kings, their hearts will be *intent* on evil, and they will speak lies to *each other* at the same table; but it will not succeed, for the end is still *to come* at the appointed time. 28Then he will return to his land with much possessions; but his heart will be *set* against the holy covenant, and he will take action and *then* return to his *own* land.

29"At the appointed time he will return and come into the South, but this last time it will not turn out the way it did before. 30For ships of Kittim will come against him; therefore he will be disheartened, and will return and become enraged at the holy covenant and take action; so he will come back and show regard for those who forsake the holy covenant. 31And forces from him will arise, desecrate the sanctuary fortress, and do away with the regular sacrifice. And they will set up the abomination that makes desolate. 32And by flatteries he will pollute those who act wickedly toward the covenant, but the people who know their God will display strength and take action. 33And those who have insight among the people will give understanding to the many; yet they will fall by sword and by flame, by captivity and by plunder, for *many* days. 34Now when they fall they will be granted a little help, and many will join with them in hypocrisy. 35And some of those who have insight will fall, in order to refine, purge, and make them white, until the end time; because it is still *to come* at the appointed time.

36"Then the king will do as he pleases, and he will exalt and magnify himself above every god, and will speak extraordinary things against the God of gods; and he will prosper until the indignation is finished, for that which is decreed will be done. 37And he will show no regard for the gods of his fathers or for the desire of women, nor will he show regard for any *other* god; for he will magnify himself above *them* all. 38But instead he will honor a god of fortresses, a god whom his fathers did not know; he will honor *him* with gold, silver, costly stones, and treasures. 39And he will take action against the strongest of fortresses with *the help* of a foreign god; he will give great honor to those who acknowledge *him* and he will cause them to rule over the many, and will parcel out land for a price.

40"And at the end time the king of the South will collide with him, and the king of the North will storm against him with chariots, with horsemen, and with many ships; and he will enter countries, overflow *them* and pass through.

Daniel 11.41-12.13

⁴¹He will also enter the Beautiful Land, and many *countries* will fall; but these will be rescued out of his hand: Edom, Moab and the foremost of the sons of Ammon. ⁴²Then he will stretch out his hand against *other* countries, and the land of Egypt will not escape. ⁴³But he will gain control over the hidden treasures of gold and silver, and over all the precious things of Egypt; and Libyans and Ethiopians *will follow* at his footsteps. ⁴⁴But rumors from the East and from the North will disturb him, and he will go forth with great wrath to destroy and annihilate many. ⁴⁵And he will pitch the tents of his royal pavilion between the seas and the beautiful Holy Mountain; yet he will come to his end, and no one will help him.

The time of the end (12.1-12.13)

12 ¹"Now at that time Michael, the great prince who stands *guard* over the sons of your people, will arise. And there will be a time of distress such as never occurred since there was a nation until that time; and at that time your people, everyone who is found written in the book, will be rescued. ²And many of those who sleep in the dust of the ground will awake, these to everlasting life, but the others to disgrace *and* everlasting abhorrence. ³And those who have insight will shine brightly like the brightness of the expanse of heaven, and those who lead the many to righteousness, like the stars forever and ever. ⁴But as for you, Daniel, conceal these words and seal up the book until the end of time; many will go back and forth, and knowledge will increase."

⁵Then I, Daniel, looked and behold, two others were standing, one on this bank of the river, and the other on that bank of the river. ⁶And one said to the man dressed in linen, who was above the waters of the river, "How long *will it* be until the end of *these* wonders?"

⁷And I heard the man dressed in linen, who was above the waters of the river, as he raised his right hand and his left toward heaven, and swore by Him who lives forever that it would be for a time, times, and half *a time*; and as soon as they finish shattering the power of the holy people, all these *events* will be completed. ⁸As for me, I heard but could not understand; so I said, "My lord, what *will be* the outcome of these *events*?" ⁹And he said, "Go *your way*, Daniel, for *these* words are concealed and sealed up until the end time. ¹⁰Many will be purged, made white and refined; but the wicked will act wickedly, and none of the wicked will understand, but those who have insight will understand. ¹¹And from the time that the regular sacrifice is abolished, and the horrible abomination of desolation is set up, *there will be* 1,290 days. ¹²How blessed is he who keeps waiting and attains to the 1,335 days! ¹³But as for you, go *your way* to the end; then you will enter into rest and rise *again* for your allotted portion at the end of the days.

Đa-ni-ên 11.41-12.13

⁴¹Hắn cũng sẽ đi vào Đất Đẹp-đẽ, và nhiều *quốc gia* sẽ sụp-đổ; nhưng chúng sẽ được giải-cứu khỏi tay hắn: Ê-đôm, Mô-áp, và kẻ đứng đầu trong những con trai của Am-môn. ⁴²Đoạn hắn sẽ duỗi tay của hắn ra chống các quốc gia *khác*, và xứ Ê-díp-tô sẽ chẳng thoát khỏi. ⁴³Nhưng hắn sẽ kiểm-soát được các kho-tàng ẩn có vàng, bạc, và tất cả đồ quý báu của Ê-díp-tô; các người Li-by và các người Ê-thi-ô-bi sẽ theo chân hắn. ⁴⁴Nhưng các tin đồn từ phương Đông và từ phương Bắc sẽ làm cho hắn bối-rối, và hắn sẽ tiến tới với con thịnh-nộ lớn để hủy-diệt và tiêu-diệt nhiều *người*. ⁴⁵Và hắn sẽ dựng các lều tạm hoàng-gia cho hắn ở giữa các biển và Núi Thánh đẹp-đẽ; tuy nhiên, hắn sẽ đến sự cuối-cùng của hắn và không có ai giúp-đỡ hắn.

Thời-kỳ cuối-cùng (12.1-12.13)

12 ¹"Bấy giờ, lúc đó, Mi-ca-ên, ông hoàng lớn, là kẻ đứng *gìn-giữ* các con trai của dân người, sẽ chống-đậy. Và sẽ có một thời-kỳ đau-khổ như đã chẳng bao giờ xảy ra từ khi có một quốc-gia cho đến lúc đó; và vào lúc đó, dân người—mọi kẻ được viết trong sách ấy, sẽ được giải-cứu. ²Và nhiều *người* trong những kẻ ngủ trong bụi đất sẽ thức dậy, những kẻ này đến sự sống đời đời, nhưng những kẻ khác đến sự si-nhục và sự đáng ghét đời đời. ³Và những kẻ có sự sáng-suốt sẽ rọi rực-rỡ như sự chói-lọi của khoảng rộng của tầng trời, và những kẻ dẫn nhiều *người* đến sự công-chính, như các ngôi sao đời đời vô-cùng. ⁴Nhưng, về phần người, hỏi Đa-ni-ên, hãy giấu-kín các lời này và hãy niêm-phong quyển sách này cho đến thời cuối; nhiều kẻ sẽ đi lui đi tới, và kiến-thức sẽ gia-tăng thêm."

⁵Rồi tôi, Đa-ni-ên, nhìn và kia, hai người khác đang đứng, một người ở bờ bên này của con sông, còn người kia ở bờ kia của con sông. ⁶Và một người nói với người mặc vải lanh, là người đang ở bên trên nước của con sông: "Bao lâu sẽ đến sự cuối-cùng của những sự kỳ-diệu *này*?"

⁷Và tôi nghe người mặc vải lanh, là người đang ở bên trên nước của con sông, trong khi người nâng tay mặt của người và *tay* trái của người hướng về tầng trời, và thề bởi Ngài là Đấng sống mãi mãi rằng sẽ là một thời-kỳ, các thời-kỳ, và một nửa; và vừa khi chúng đập vỡ quyền-năng của dân thánh xong, thì tất cả những *biến-cố* này cũng được làm xong. ⁸Còn tôi, tôi đã nghe mà không thể hiểu; vì vậy, tôi nói: "Thưa chúa của tôi, kết-quả của những *biến-cố* này sẽ là gì?" ⁹Và người nói: "Hãy đi, Đa-ni-ên, vì các lời này được giấu-kín và được niêm-phong cho đến thời cuối. ¹⁰Nhiều *người* sẽ bị thanh-lọc, được làm trắng và được tinh-luyện; nhưng kẻ độc-ác sẽ hành-động một cách ác-độc, và không có kẻ nào trong các kẻ độc-ác sẽ hiểu, nhưng những kẻ sáng-suốt sẽ hiểu. ¹¹Và từ lúc lễ hiến-tế thường-kỳ bị hủy-bỏ, và sự ghê-tởm để sợ làm tan-hoang được lập nên, sẽ là 1 ngàn 2 trăm 90 mươi ngày. ¹²Phước thay cho kẻ cứ trông-đợi và đạt đến 1 ngàn 3 trăm 35 ngày! ¹³Nhưng còn người, hãy đi đến cuối-cùng; rồi người sẽ vào trong sự nghỉ-ngơi và sẽ *lại* chống-đậy để được phần chia của người ở lúc cuối của những ngày."